

Færder
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Færder nasjonalparkstyre
Møtested: , Besøkssenter Færder nasjonalpark
Dato: 11.03.2025
Tidspunkt: 14:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 1/2025	Godkjenning av innkalling		
ST 2/2025	Referatsaker		
RS 1/2025	Forespørsel - tilskudd - Færder nasjonalpark - Skagerak Science and Solutions Sail - 2025		2024/13838
RS 2/2025	Færder nasjonalpark - deltagelse i Skagerak Science and Solutions Sail - 2025		2024/13838
RS 3/2025	Innspill - utredning av organisering av verneområdeforvaltere - Færder nasjonalparkstyre		2024/13671
RS 4/2025	Fjerne granplantefelt - Færder nasjonalpark - skjøtsel Hvaløy 2025		2025/884
RS 5/2025	Informasjon - uttak av plantet gran - Færder nasjonalpark - skjøtsel Hvaløy 2025		2025/884
RS 6/2025	Fristilling av eiketrær - Færder nasjonalpark - skjøtsel Mellom Bolæren 2025		2025/658
RS 7/2025	Positiv til fristilling av eiketrær - Færder nasjonalpark - skjøtsel Mellom Bolæren 2025		2025/658
RS 8/2025	Til orientering - fristilling av eiketrær - Færder nasjonalpark - skjøtsel Mellom Bolæren 2025		2025/658
RS 9/2025	MARVAL - intensjonsbrev/LOI		2025/2633
RS 10/2025	Bekrefter registrering som høringsinstans - Færder nasjonalpark - høring - forslag til nye fiskeritiltak i Oslofjorden		2025/1174
RS 11/2025	Til uttalelse - Færder nasjonalpark - høring - forslag til nye fiskeritiltak i Oslofjorden		2025/1174
RS 12/2025	Veiledning - Færder nasjonalpark - skjøtsel og kjøring av ved - naturmangfoldloven § 47		2025/2714
ST 3/2025	Delegerte saker		
DS 1/2025	Tillatelse - Færder nasjonalpark - organisert ferdsel på generelt grunnlag - seilbåt- og RIB turer - Sail On AS		2025/746
DS 2/2025	Tillatelse - Færder nasjonalpark - organisert ferdsel - RIB Adventure AS - 2025		2025/2217
DS 3/2025	Tillatelse - Færder nasjonalpark - Moutmarka - organisert ferdsel - feiring av friluftslivets år med guide fra Oslofjordens Friluftsråd - Vestfold fylkeskommune		2025/1842
ST 4/2025	Budsjettprioritering 2025		2025/655
ST 5/2025	Færder nasjonalpark - Østre Bolærne - svar søknad om fristilling av kanonstilling		2024/13667
ST 6/2025	Info fra sekretariatet		2025/655
ST 7/2025	Eventuelt		

ST 1/2025 Godkjenning av innkalling
ST 2/2025 Referatsaker

From: Moland, Even[even.moland@hi.no]

Sent: 29.11.2024 11:27:59

To: Gulbrandsen, Jenny Marie[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no]; Dobbedal, Eirik Johansen[Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no]; Sjømæling, Anne[anne.sjomaling@statsforvalteren.no]; Olsen, Monika[monika.olsen@statsforvalteren.no]; anita.tullrot@lansstyrelsen.se[anita.tullrot@lansstyrelsen.se]

Cc: Marte Sodeland[marte.sodeland@uia.no]; Kiland-Langeland, Thomas Christian[thomas.kiland-langeland@statsforvalteren.no]; Knutsen, Halvor[Halvor.Knutsen@hi.no]; Helene Frigstad[helene.frigstad@niva.no]

Subject: Skagerrak Science & Solutions Sail 2025 - forespørsel om økonomisk støtte fra nasjonalparkene

Kjære nasjonalparkforvaltere,

Vi planlegger en 14-dagers seilas med S/S Sørlandet fra 9. til 22. juni 2025 i havområdet Skagerrak-Kattegat-Oslofjorden, i kombinasjon med en formidlingsturne (se vedlegg).

Hovedformålet med seilasen er å skape engasjement for utfordringene og løsningene knyttet til dette havområdet. Prosjektet ledes fra UiA i tett samarbeid med Havforskningsinstituttet.

Inntil nylig har vi hatt begrenset hell med finansieringen, men vi har sikret betydelig støtte hos Agder fylkeskommune (600'000), og nylig fra UiAs ledelse (100'000). Dette er svært gledelig, og det gir oss tro på at vi skal kunne realisere planene.

Fremdeles mangler vi tilstrekkelig finansiering til å kunne signere en avtale tidlig neste år. Totalkostnad for leie av Fullriggeren Sørlandet i 14 dager er 1,4 mill.

Nå henvender vi oss til alle involverte forskningsinstitusjoner (UiO, NMBU, Havforskningsinstituttet, NIVA, SLU, UGOT, DTU). Vi søker også støtte hos Oslo, Akershus, Telemark, Vestfold og Østfold fylkeskommuner, Region København og Vestre Götalands län, samt Norges forskningsråd og private aktører.

Da nasjonalparkene i Skagerrak er viktige samarbeidspartnere i forskning og formidling håper vi på noe støtte som kan bidra til å sikre gjennomføring og motivere de andre organisasjonene.

Er dette noe nasjonalparkene vil ha mulighet til å bidra til? Vi stiller gjerne til en prat!

På vegne av arbeidsgruppen,

Even Moland, Marte Sodeland, Thomas K Langeland, Halvor Knutsen, Helene Frigstad

Kysten rundt Skagerrak, Kattegat og Oslofjorden er blant de mest tettbefolkede områdene i Skandinavia, og havområdene er i dag i dårlig tilstand. Det er nødvendig med en omfattende omstilling for å ivareta miljøet i hav og fjorder. Denne omstillingen vil kreve bred samfunnsstøtte og aktiv mobilisering. Forskningsorganisasjonene tilknyttet dette havområdet ønsker gjennom dette initiativet i felleskap å skape engasjement og bevissthet rundt denne omstillingen, men også begeistring for våre nære havområder og havarbeid. Prosjektet vil rette seg spesielt mot barn og unge, men også mot allmennheten generelt.

Science and Solutions Sail 2025

Vi planlegger et 14 dagers seilas med S/S Sørlandet fra 9. til 22. juni 2025 (14 dager) i havområdet Skagerrak- Kattegat-Oslofjorden. Hovedformålet med seilasen er å skape engasjement for utfordringene og løsningene knyttet til dette havområdet. Seilasen vil gå fra Kristiansand, via Farsund og over til København. Fra København seiler vi til Gøteborg, til Oslo og returnerer deretter til Kristiansand via Arendal. Vi følger dermed strømrretningen i Skagerrak, sparer dermed tid og drivstoff, og bruker dette som et pedagogisk element. I hver besøkshavn vil det avholdes arrangementer hvor det formidles oppdatert kunnskap om tilstand og løsninger for fjord og hav gjennom populærvitenskapelige arrangementer.

Prosjektet ledes fra [Universitetet i Agder](#) i tett samarbeid med [Havforskningsinstituttet](#). Norske prosjektpartnere inkluderer også [Norsk Institutt for Vannforskning](#), [Universitetet i Oslo](#) og [Norges Universitet for Miljø og Biovitenskap](#). Fra Sverige deltar [Göteborgs Universitet](#) og [Sveriges Lantbruksuniversitet](#), mens [DTU Aqua](#) er med fra Danmark. Studenter og unge forskere vil være sentrale i gjennomføringen av dette formidlingsprosjektet. Deres involvering vil også utvide det internasjonale forskningssamarbeidet og bidra til dets videreførelse.

Vi vil skape oppmerksomhet og engasjement om den kritiske tilstanden for livet i våre fjorder og havområder, først og fremst som følge av hvordan vi mennesker påvirker natur og klima. Løsningene finnes, nå må vi ta dem i bruk! Samtidig ønsker vi å formidle optimisme for havnaturen og vi vil skape begeistring for alle typer havarbeid som fremtidsrettet og attraktivt for unge mennesker.

Finansiering av seilaset

Ut over seilskutas faste mannskap vil det være mulighet til deltakelse fra opptil 70 personer, inkludert studenter, forskere, sponsorer og andre interessegrupper. Det er ønskelig fra prosjektgruppa at deltakerkostnader, spesielt for studenter og unge forskere, skal holdes til et minimum.

Kostnadene knyttet til gjennomføring av seilasen er estimert til 3,4 mill. NOK. Ut over egeninnsats fra deltakende forskningsinstitusjoner søker prosjektgruppen finansiell støtte fra offentlige og private aktører som ønsker å investere i fremtiden til dette viktige havområdet.

Kysten rundt Skagerrak, Kattegat og Oslofjorden er blant de mest tettbefolkede områdene i Skandinavia, og havområdene er i dag i dårlig tilstand. Det er nødvendig med en omfattende omstilling for å ivareta miljøet i hav og fjorder. Denne omstillingen vil kreve bred samfunnsstøtte og aktiv mobilisering. Forskningsorganisasjonene tilknyttet dette havområdet ønsker gjennom dette initiativet i felleskap å skape engasjement og bevissthet rundt denne omstillingen. Prosjektet vil rette seg spesielt mot barn og unge, men også mot allmennheten generelt.

Science and Solutions Sail 2025

Vi planlegger et 14 dagers seilas med S/S Sørlandet fra 9. til 22. juni 2025 (14 dager) i havområdet Skagerrak - Kattegat -Oslofjorden. Hovedformålet med seilassen er å skape engasjement for utfordringene og løsningene knyttet til dette havområdet. Seilassen vil gå fra Kristiansand, via Farsund og over til København. Fra København seiler vi til Göteborg, til Oslo og returnerer deretter til Kristiansand via Arendal. Vi følger dermed strømrretningen i Skagerrak, og bruker dette som et pedagogisk element i prosjektet. I hver besøkshavn vil det avholdes arrangementer hvor det formidles oppdatert kunnskap om tilstand og løsninger for fjord og hav gjennom populærvitenskapelige arrangementer.

Prosjektet ledes fra Universitetet i Agder i tett samarbeid med Havforskningsinstituttet. Norske prosjektpartnere inkluderer også Norsk Institutt for Vannforskning, Universitetet i Oslo og Norges Universitet for Miljø og Biovitenskap. Fra Sverige deltar Göteborgs Universitet og Sveriges Lantbruksuniversitet, mens DTU Aqua er med fra Danmark. Studenter og unge forskere vil være sentrale i gjennomføringen av dette formidlingsprosjektet. Deres involvering vil også utvide det internasjonale forsknings samarbeidet og bidra til dets videreførelse.

Vi vil skape oppmerksomhet og engasjement om den kritiske tilstanden for livet i våre fjorder og havområder, først og fremst som følge av hvordan vi mennesker påvirker natur og klima. Løsningene finnes, nå må vi ta dem i bruk! Samtidig ønsker vi å formidle optimisme for havnaturen og vi vil skape begeistring for alle typer havarbeid som fremtidsrettet og attraktivt for unge mennesker.

Regional, nasjonal og internasjonal mobilisering

Prosjektpartnere i de respektive vertsbyene, Kristiansand, Farsund, København, Gøteborg, Oslo og Arendal, vil være hovedansvarlig for de regionale arrangementene. Disse arrangementene vil i hovedsak rette seg mot barn og unge, men også mot allmenheten generelt. De regionale arrangementene vil reflektere de særlige utfordringene i de enkelte området, men også i Skagerrak-Oslofjorden- Kattegat og havet generelt.

Vi vil mønstre på i skutas hjemmehavn Kristiansand, hvor skoleklasser vil inviteres til å delta i en markering i forbindelse med avreise. Første besøkshavn vil være Farsund. I motsetning til lenger øst langs Skagerrak er kysten i vestre del av Agder i bedre tilstand. Her er et stort fokus på kystmiljø, og på utvikling av akvakultur og annen næring innenfor naturens tålegrenser. Arrangementet i Farsund, hvor UiA har en aktiv forskningsstasjon, vil fokusere på bruk og utvikling av kysten på en bærekraftig måte.

Seilassen vil gå videre til København, hvor fagmiljøet ved DTU Aqua vil være hovedarrangør forkommunikasjonsarrangementet. Faglig fokus vil da være det Danske perspektivet på utfordringer i Skagerrak og Kattegat, som i stor grad knyttes til næringsbelastning fra landbruket og overutnytting av naturressurser. Samtidig har Danmark og Sverige et positivt og håpefullt felles eksempel å vise til i Øresund, der tilstanden i økosystemet er nokså god.

Neste arrangement vil være i Gøteborg. Utfordringene langs den Svenske vestkysten har sterke likheter med utfordringene langs den norske Skagerrakkysten. I Sverige har imidlertid innføring av sterkere vern hatt en svært god effekt på kystøkosystemene i senere år. Det er viktig å løfte løsningene og fremgangen som gjøres for å skape et positivt engasjement for havet.

Arrangementet i Oslo vil fokusere særskilt på situasjonen i Oslofjorden. Arrangementene i Arendal og Kristiansand vil gjennomføres i samarbeid mellom UiA, Havforskningsinstituttet og NIVA, med fokus på Skagerrak. Skagerrak er foreløpig i en bedre tilstand enn Oslofjorden, men utfordringene her er også store. Det finnes imidlertid gode løsninger for belastningene, hovedsakelig overfiske, næringssaltproblematikk, utbygging og klimaendringer.

Mål og ringvirkninger for regionen og for våre havområder

Formålet i prosjektet er først og fremst å støtte opp om nødvendige omstillingsprosesser for å ivareta naturen i Skagerrak-Oslofjorden- Kattegat. Samtidig søker vi å skape engasjement og forståelse for havet (ocean literacy - «havforståelse») og det som lever der. Havområdene henger sammen og utfordringene deler vi på tvers av landegrenser. Løsningene finner vi i felleskap.

Seilassen knyttes til regionplanens mål om en kunnskapsbasert utvikling innenfor bærekraftige rammer. Prosjektet vil bidra til å formidle kunnskap om tilstand og hva vi mennesker kan gjøre for å bedre tilstanden for livet i våre nærmeste havområder. Kunnskap danner grunnlag for mer bærekraftig forvaltning og bruk av havets ressurser, som igjen tilrettelegger for kunnskapsbasert omstilling med potensial for økt verdiskaping fra fiskeri og havbruk, økt friluftslivs- og

rekreasjonsverdi og ytterligere forsknings- og utdanningsaktivitet. Prosjektet vil også styrke regionens samarbeid med de andre regionene som har Skagerrak som sitt havområde.

Som Havpanelet påpeker, er havets ressurser overbeskattet og global marin miljøtilstand redusert. Dette prosjektet støtter flere av FNs bærekraftsmål, spesielt mål om bevaring av hav og marine ressurser (Mål 14) og utvikling av bærekraftige samfunn (Mål 11). Samtidig får behovet for restaurering av akvatiske systemer også i økende oppmerksomhet regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Naturbaserte løsninger, som kultivering av arter som restaurerer habitat og forbedrer vannmiljøet, er både økologisk og økonomisk gunstig, og kan knyttes til mål om bærekraftig forbruk og produksjon (Mål 12), matproduksjon (Mål 2), og industrialisering og innovasjon (Mål 9).

En god samarbeidsarena er av stor viktighet for det marine fagmiljøet og har betydelige ringvirkninger for forskningsinstitusjonene i Skagerrak-Oslofjorden-Kattegat regionen. Gjennomføring av dette prosjektet vil styrke båndene mellom disse organisasjonene og styrke mulighetene for utvikling av kunnskap i felleskap, hvor aktuelle samfunnsutfordringer knyttet til natur og ressursutvikling blir imøtekommet. Fordi bruk og ivaretagelse av kysten er nødvendig for en god samfunnsutvikling, er det også viktig med en forskningssatsning og kunnskapsutvikling innen marin natur og marine ressurser.

Finansiering av seilaset

I tillegg til seilskutas faste mannskap vil det være mulighet til deltakelse fra opptil 70 personer, inkludert studenter, forskere, sponsorer og andre interessegrupper. Det er ønskelig fra prosjektgruppa at deltakerkostnader, spesielt for studenter og unge forskere, skal holdes til et minimum.

Kostnadene knyttet til gjennomføring av seilaset er estimert til 3,4 mill. NOK. Dette vil dekke kost og losji for deltakende studenter og forskere fra de tre deltakerlandene, driftskostnader tilknyttet studentprosjekter og lønnskostnader knyttet til planlegging og gjennomføring av kommunikasjonsprosjektet. Utover egeninnsats fra deltakende forskningsinstitusjoner søker prosjektgruppen finansiell støtte fra offentlige og private aktører som vil investere i fremtiden til dette viktige havområdet.

Vedlegg: Finansierings- og kostnadsplan for prosjektet.

Finansierings og kostnadsplan Science and Solutions Sail 2025

Kostnader per prosjektpartner per år

	2024	2025	Prosjektperioden
Universitetet i Agder	200	2900	3100
Havforskningsinstituttet	100	200	300
Totalsum			3400

Kostnadsplan

	2024	2025	Prosjektperioden	Spesifikasjon
Personal og indirekte kostnader	300	700	1000	Timer UiA (800t) og HI (350t). Forskningsrådets timesatser.
Innkjøp FoU			0	
Utstyr			0	
Andre driftskostnader		2400	2400	Skuteleie/havneleie/reise/filmproduksjon
Totalsum			3400	

Kostnadssted

	2024	2025	Prosjektperioden	Spesifikasjon
Næringsliv		200	200	Havnekosnader Farsund/Oslo/Arendal
		400	400	Filmproduksjon
		200	200	Reisekostnader studenter
Instituttsektor	100	200	300	Timer HI
UoH-sektor	200	500	700	Timer UiA
Andre sektorer		1400	1400	Stiftelsen Sørlandet
Utlandet		200	200	Havnekosnader København/Gøteborg
Totalsum			3400	

Finansiering per prosjektpartner

	Forskningsrådet	Egenfinansiering	Annen finansiering	Sum	Spesifikasjon av annen finansiering
Universitetet i Agder	250	700		2150	3100
Havforskningsinstituttet		300			300
Totalsum					3400

Finansieringsplan

	2024	2025	Prosjektperioden	Spesifikasjon
Egenfinansiering	300	700	1000	
Internasjonale midler			0	
Offentlige midler			0	
Offentlig finansiering		900	900	Søker AFK:600kNok,Oslo:100kNok,København:100kNok, Gøteborg:100kNok
Privat finansiering		1250	1250	Søker 250kNok fra hver av totalt 5 private stiftelser og næringslivsaktører.
Forskningsrådet		250	250	
Totalsum			3400	

Science and Solutions Sail
Skagerrak – Oslofjorden – Kattegat
9.-22. juni 2025
Fullriggeren Sørlandet

NIVA

UiA University
of Agder

CENTRE FOR COASTAL RESEARCH

Seilas for kunnskap om hav og fjord – for løsninger, havforståelse og engasjement!

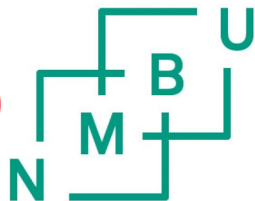
Populærvitenskapelig formidling til publikum, barn og unge.

Mål om å engasjere journalister, politikere, folk flest.

Gjennomføring av små forskningsprosjekter underveis.

Seilingsrute 9. – 22. juni 2025:

- Kristiansand 9. juni
- Farsund 11. juni
- København 14.-15. juni
- Gøteborg 17. juni
- Oslo 19. juni
- Arendal 21. juni
- Kristiansand 22. juni

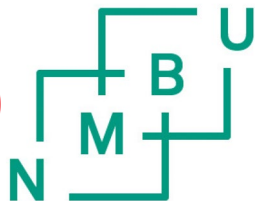

Seilas for kunnskap om hav og fjord

Formidlingsarrangement ved hvert havneanløp
– i samarbeid med våre partnere i regionen
(ansvarlige arrangører i parentes):

- Farsund 11.6 (UiA, HI)
- København 15.6 (DTU)
- Gøteborg 17.6 (UGOT, SLU)
- Oslo 19.6 (UiO, NMBU, NIVA)
- Arendal 21.6 (NIVA, HI)
- Kristiansand 22.6 (UiA, HI)

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
svftpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Havforskningsinstituttet
/Even Moland
1016 Kystøkosystemer, prosjekt 16175

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2024/13838-0 432.3

Dykkar ref. «REF»

Dato 03.03.2025

Færder nasjonalpark - Skagerak Science and Solutions Sail – 2025 – deltagelse i seilas/arrangement

Vi viser til søknad fra Havforskningsinstituttet ved Even Moland, med prosjektbeskrivelse og finansieringsplan datert 29.11.2024.

Prosjektet Skagerrak Science & Solutions Sail 2025, vil bidra til å formidle kunnskap om tilstand og hva vi mennesker kan gjøre for å bedre tilstanden for livet i våre nærmeste havområder. Kunnskap danner grunnlag for mer bærekraftig forvaltning og bruk av havets ressurser, som igjen tilrettelegger for kunnskapsbasert omstilling med potensial for økt verdiskaping fra fiskeri og havbruk, økt friluftslivs- og rekreasjonsverdi og ytterligere forsknings- og utdanningsaktivitet.

Prosjektet vil også styrke regionens samarbeid med de andre regionene som har Skagerrak som sitt havområde. Som Havpanelet påpeker, er havets ressurser overbeskattet og global marin miljøtilstand redusert. Dette prosjektet støtter flere av FNs bærekraftsmål, spesielt mål om bevaring av hav og marine ressurser (Mål 14) og utvikling av bærekraftige samfunn (Mål 11).

Nasjonalparkstyret vurderer også prosjektet vil gi økt fokus på utfordringer og løsninger knyttet til havområdet Skagerak-Kattegat-Oslofjorden, og dermed også utfordringene knyttet til Færder nasjonalpark.

Færder nasjonalparkstyre er godt kjent med utfordringene for Oslofjorden, og at den er i kritisk tilstand. Styret vurderer derfor at denne type prosjekt vil kunne skape engasjement og forståelse i det brede lag av befolkningen.

Det er et styrets mening at det er helt nødvendig med forskningssatsning og kunnskapsutvikling og -deling for å få til en bærekraftig bruk og ivaretagelse av kysten og det marine liv, og for en god samfunnsutvikling. Informasjonsdeling og økt kunnskap på tvers av landegrensene og godt samarbeid mellom de ulike landenes forskningsmiljøer vurderes som nøkkelen til håndtering av utfordringene.

Dette spennende prosjektet ønsker Færder nasjonalparkstyre å være en del av, med ønske om aktiv deltagelse i prosjektet. Færder nasjonalparkstyre vil benytte informasjon fra

prosjektet til informasjon i nasjonalparkens infopunkt på Østre Bolæren, samt dele informasjon med Besøkssenter Færder nasjonalpark.

Færder nasjonalparkstyre ber derfor prosjektet fakturere Færder nasjonalparks deltagelse i prosjektet med med 50.000 kroner.

Korrekt fakturaadresse er:

EHF adressen er org.nr. til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark: 974 762 501

Fakturaen stiles slik:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Fakturamottak DFØ
Postboks 4746 Torgard
7468 Trondheim

Merk: Færder nasjonalpark
Referanse 3830ANSJO

Vi ber om en rapport fra resultatene i prosjektet med oversikt over disponering av midlene innen 31.12.2025.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:
Ytre Hvaler nasjonalpark
Jomfruland nasjonalpark
Universitetet i Agder v/Marte Sodeland

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2024/13671-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 06.02.2025

Innspill til Utredning av organisering av verneområdeforvaltere - Færder nasjonalparkstyre

Færder nasjonalparkstyre viser til brev fra KLD av 5. desember og til digitalt innspillsmøte avholdt 21. januar 2025.

I møtet ble styrene oppfordret til å sende inn sine kommentarer skriftlig. Vedlagt ligger en oppsummering fra Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Høringsuttalelse/innspill fra Færder nasjonalparkstyre.

Utredning av organisering av verneområdeforvaltere.

Færder nasjonalparkstyre vil få komme med følgende innspill til Utredning av organisering av verneområdeforvaltere.

Styret i Færder nasjonalpark er ikke imot at det gjennomføres en utredning av organisering av verneområdeforvaltere, men vil samtidig få gi uttrykk for at dagens organisering på mange områder fungerer godt, og ønsker ikke en organisering som svekker lokal forankring.

Organisering.

Dagens organisering med lokalt forankret nasjonalparkforvalter bidrar til en effektiv bruk av forvalters ressurser på oppdrag ute i nasjonalparken og administrative oppgaver. Vi vil fraråde en organisering som gir økt avstand til arbeidsgiver/beslutningstaker, som trolig vil kreve mer bruk av forvalters tid til å opprettholde kontakt med en arbeidsgiver som enten er samlet for et større geografisk område, lagt til Miljødirektoratet, eller en egen avdeling.

En styrke ved dagens organisering er et svært godt fungerende lokalt knutepunkt for Færder nasjonalpark, for Statens naturoppsyn (både i forhold til oppdrag og tilsyn), Nasjonalparksenter, Skjærgårdstjenesten, kommunen og andre aktuelle samarbeidspartnere. Nettverket har jevnlig møter, hvor forvalter innkaller.

Fagmiljø.

For å styrke fagmiljøet, vil vi foreslå at det opprettes et formelt samarbeidsforum for forvaltere av marine nasjonalparker. Forvalterne i Færder, Ytre Hvaler, Jomfruland og Raet har i dag et uformelt samarbeid om problemstillinger og erfaringsutveksling.

Det er forvaltere som i stor grad arbeider med de samme problemstillinger.

Personalansvar.

Styret ønsker ikke at personalansvaret skal overføres til nasjonalparkstyret, men at det opprettholdes hos statsforvalter. Styret registrerer et godt samarbeid med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark v/miljødirektøren, og at det blir gitt god veiledning ved behov.

En svakhet i dagens organisering er at styret ikke har en formell rolle i arbeidet med evaluering av nasjonalparkforvalter. Dette kan løses ved en møteplass for nasjonalparkens styreleder og personalansvarlige hos statsforvalter.

Besøkssenter.

Besøkssenter og nasjonalparken har i dag egne styrer, som har ansvar for å utarbeide strategi- og handlingsplaner, uten at det er et formelt samarbeide om felles tiltak.

I dag fungerer informasjonsutveksling mellom styrene ved at forvalter i Færder nasjonalpark, og daglig leder av Besøkssenter Færder nasjonalpark, er gitt observatørstatus i styremøtene.

Vi vil foreslå som tiltak, at det legges opp til gjensidig representasjon av et styremedlem i de to styrene for å sikre arbeide mot felles mål.

Styret i Færder nasjonalpark har tro på en bred forankring av en eventuell utredning, og stiller gjerne med ressurser i en eventuell referansegruppe.

Færder 06.02.2025

Færder nasjonalparkstyre

Tom Mello

styreleder

From: Ronny Meyer[ronny.meyer@faerder.kommune.no]

Sent: 10.01.2025 15:16:12

To: Sjømæling, Anne[anne.sjomaling@statsforvalteren.no]

Cc: Lars Bøen-Johnsen[lars.boen-johnsen@faerder.kommune.no]; Tor Arne Morken[tor.arne.morken@faerder.kommune.no]

Subject: Fjerne granplantefelt Hvaløy

Vi viser til forespørsel. Færder kommune som grunneier er positiv til rydding av granplantefelt på Hvaløy i tråd med faglige anbefalinger fra nasjonalparkforvaltningen og SNO.

Vi ser frem til videre planlegging av tiltakene.

Med vennlig hilsen

Ronny Meyer

seniorrådgiver

Kommuneutvikling

Telefon: 950 93642

www.færder.kommune.no

Fra: Sjømæling, Anne <anne.sjomaling@statsforvalteren.no>

Sendt: fredag 10. januar 2025 12:30

Til: Ronny Meyer <ronny.meyer@faerder.kommune.no>

Emne: Fjerne granplantefelt Hvaløy

Vi viser til befaringer i 2024 hvor ble det registrert flere granplantefelt på Hvaløy. Et større område nord/syd er vurdert å være et større restaureringsprosjekt, og kreve ekstra ressurser. Her foreslår forvaltningen å planlegge tiltak i 2024 for evt. gjennomføring i 2025. Planlegging vil gjøres i nært samarbeid med Færder kommune som grunneier, forutsatt at Færder kommune som grunneier er positiv.

Plantet gran hindrer lystilgang og skaper en monokultur. Gras, urter og karplanter utskygges, og er således en trussel mot naturmangfoldet. En tettvokst granskog vil også utskygge den stedeagne løvskogen. NIN kartlegging av 2023 anbefaler uttak av plantet gran, også for å forhindre frøspredning og innblanding i stedeagne arter (norsk gran).

Et mindre felt ligger syd for Seeberghytten, som forvaltningen ønsker utført i 2025. Det forutsetter at Færder kommune som grunneier er positiv til et slikt prosjekt. Dersom grunneier er positiv, vil også hytteiere/fastboende bli orientert.

Området som det vises til er vist her :

[Faktaark - NiN-basiskartlegging i verneområder](#)

Det vil være Statens Naturoppsyn v/Jørn Helge Lindseth som er prosjektleder og ansvarlig for gjennomføring, og vil også kjøpe tjenester av Skjærgårdstjenesten Færder enhet.

Vi vil derfor gjerne ha snarlig tilbakemelding fra Færder kommune som grunneier, og beklager at henvendelsen kommer sent.

Med vennlig hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter
Færder nasjonalpark

Færder
nasjonalpark

Telefon: 95 44 5740/33 37 11 77

E-post: anne.sjomaling@statsforvalteren.no

<https://ferdernasjonalpark.no/>

From: Sjømæling, Anne[anne.sjomaling@statsforvalteren.no]

Sent: 17.01.2025 09:15:58

To: Simen Seeberg[simenseeberg@gmail.com]; Anya Seeberg Liaaen[anyasee@gmail.com]

Cc: Ronny Meyer[ronny.meyer@faerder.kommune.no]

Subject: Uttak av plantet gran på Hvaløy

I 2022/23 ble det utført en naturkartlegging på Hvaløy på oppdrag fra Miljødirektoratet.

Kartleggingen viste til flere granplantasjefelt, som også var kjent for forvaltningen fra tidligere.

Granplantasjer vurderes som fremmede arter og ikke hjemmehørende i Færder nasjonalpark, og ønskes fjernet. Tette granplantasjer danner en monokultur og utskygger stedegen løvskog, gras, urter og karplanter. Det er også granplantasjer på andre øyer i Færder nasjonalpark.

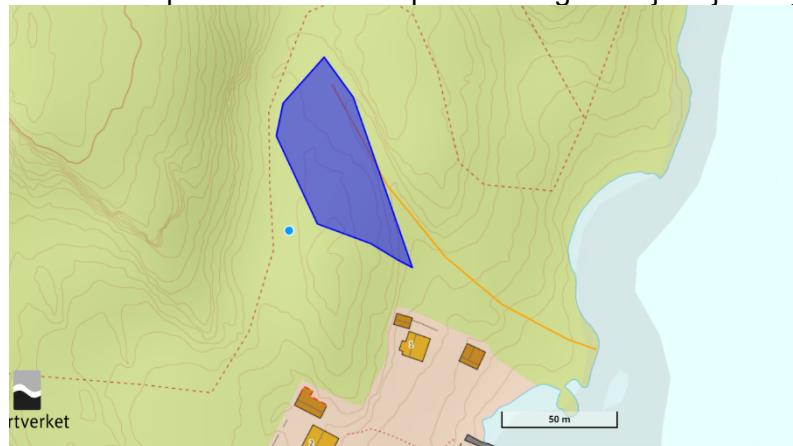
Nasjonalparkforvaltningen vil informere om at vi i 2025 planlegger uttak av et mindre felt nord for deres hytter. Feltet er på ca. 15m³ og det vil være Statens Naturoppsyn som gjennomfører arbeidet.

Tømmer vil bli transportert ut av området, mens hogstavfall brennes på stedet. Bjørk, svartor og evt. andre løvtrær blir satt igjen. Færder kommune som grunneier er positive til tiltaket.

Arbeidet vil starte 20.1 og varer ca. 2 uker. Arbeidet innebærer ikke bruk av hogstmaskin, men bruk av mindre, beltegående maskin for å frakte tømmer til utskipingssted. Dette vil gi noen kjørespor,

Men eventuelle kjørespor vurderes å være minimale i løpet av sommersesongen. Arbeidet vil bli utført så skånsomt som mulig, og vurderes å være utelukkende positivt for naturmangfoldet.

Kartet viser plantefelt. Blått er plantefelt og oransje linje er kjørevei.

Bare ta kontakt hvis det skulle være ytterligere spørsmål.

Med vennlig hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter
Færder nasjonalpark

**Færder
nasjonalpark**

Telefon: 95 44 5740/33 37 11 77

E-post: anne.sjomaling@statsforvalteren.no

<https://ferdernasjonpark.no/>

From: Sjømæling, Anne[anne.sjomaling@statsforvalteren.no]

Sent: 16.12.2024 09:18:59

To: Ronny Meyer[ronny.meyer@faerder.kommune.no]

Subject: Fristille eik på Mellom Bolæren

Hei – forvaltningen og SNO har sett på Mellom Bolæren et behov for å fristille enkelte større eiketrær. MB venner fjernet et lite plantefelt med gran nord/øst for Grevestuen, og det er videre inn i den dalen at vi har sett på noen eiker som vi ønsker å fristille. Fjerning av gran gir mer lystilgang til området og det kan utvikles til flott eikeskog.

Andre steder i Færder nasjonalpark har forvaltningen v/SNO tatt ansvaret for å fristille eiketrær. Vi har et forslag om fristille noen trær vinteren 2025, og ønsker grunneiers (Færder kommune) sin mening om dette. I dagens forvaltningsplan står det omtalt at edelløvtrær langs kantene fristilles og spares.

Vi er også kjent med at det er Mellom Bolærens venner som utfører skjøtsel på Mellom Bolæren – og det er ikke vår hensikt å overta den skjøtsel de utfører.

Vi ser også for oss at de kunne være behjelpelig med å fjerne evt. Hogstavfall.

Dersom Færder kommune er positive, vil vi gå i dialog med MB venner.

Søknadsfrist er 15. januar for tiltaket.

Med vennlig hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter
Færder nasjonalpark

**Færder
nasjonalpark**

Telefon: 95 44 5740/33 37 11 77

E-post: anne.sjomaling@statsforvalteren.no

<https://ferdernasjonalpark.no/>

From: Ronny Meyer[ronny.meyer@faerder.kommune.no]

Sent: 09.01.2025 15:36:46

To: Sjømæling, Anne[anne.sjomaling@statsforvalteren.no]

Subject: Fristille eik på Mellom Bolæren

Færder kommune som grunneier er positiv til den foreslåtte fristillingen av store eiketrær på Mellom Bolæren. Vi legger til grunn at nødvendig faglig oppfølging av skjøtselen skjer gjennom nasjonalparkforvaltningen og SNO.

Med vennlig hilsen

Ronny Meyer

seniorrådgiver

Kommuneutvikling

Telefon: 950 93642

www.færder.kommune.no

Fra: Sjømæling, Anne <anne.sjomaling@statsforvalteren.no>

Sendt: mandag 16. desember 2024 09:19

Til: Ronny Meyer <ronny.meyer@faerder.kommune.no>

Emne: Fristille eik på Mellom Bolæren

Hei – forvaltningen og SNO har sett på Mellom Bolæren et behov for å fristille enkelte større eiketrær. MB venner fjerner et lite plantefelt med gran nord/øst for Grevestuen, og det er videre inn i den dalen at vi har sett på noen eiker som vi ønsker å fristille. Fjerning av gran gir mer lystilgang til området og det kan utvikles til flott eikeskog.

Andre steder i Færder nasjonalpark har forvaltningen v/SNO tatt ansvaret for å fristille eiketrær. Vi har et forslag om fristille noen trær vinteren 2025, og ønsker grunneiers (Færder kommune) sin mening om dette. I dagens forvaltningsplan står det omtalt at edelløvtrær langs kantene fristilles og spares.

Vi er også kjent med at det er Mellom Bolærens venner som utfører skjøtsel på Mellom Bolæren – og det er ikke vår hensikt å overta den skjøtsel de utfører.

Vi ser også for oss at de kunne være behjelpelig med å fjerne evt. Hogstavfall.

Dersom Færder kommune er positive, vil vi gå i dialog med MB venner.

Søknadsfrist er 15. januar for tiltaket.

Med vennlig hilsen

Anne Sjømæling

nasjonalparkforvalter

Færder nasjonalpark

**Færder
nasjonalpark**

Telefon: 95 44 5740/33 37 11 77

E-post: anne.sjomaling@statsforvalteren.no

<https://ferdernasjonpark.no/>

From: Sjømæling, Anne[anne.sjomaling@statsforvalteren.no]

Sent: 14.01.2025 16:02:58

To: Jan Egil Skytøen[skytoenje@gmail.com]

Subject: Fristille enkelte større eiketrær M. Bolæren

Hei, som tidligere nevnt vil nasjonalparkforvaltningen v/SNO fristille – noen større eiketrær i draget nord-øst for Grevestuen. Jørn Lindseth er ansvarlig for arbeidet, men med flere SNO personer, samt Skjærgårdstjenesten.

Det er et mindre tiltak, og det var ikke behov for bistand fra dere i dette tiltaket, kun få dagers jobb. Det er imidlertid mange eiketrær på MB som kunne ha behov for skjøtsel på sikt, og det kan være aktuelt å se på fremtidige prosjekter i samarbeid med dere.

Foreslår å ta dette også som et punkt på listen for befaring våren 2025.

Vi holder kontakten.

Med vennlig hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter
Færder nasjonalpark

Færder
nasjonalpark

Telefon: 95 44 5740/33 37 11 77

E-post: anne.sjomaling@statsforvalteren.no

<https://ferdernasjonalpark.no/>

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Aase Jeanette Kvanneid

Saksbehandlar Anne Sjømæling

Vår ref. 2025/2633-0

Dykkar ref.

Dato 26.02.2025

MARVAL - intensjonsbrev/LOI

Research Council of Norway

We hereby confirm that Færder National Park will participate as a stakeholder in the project MARVAL led by Aase J. Kvanneid at NIVA as described in the application.

Færder National Park is situated in Færder municipality, in the outer Oslofjord. It covers an area of 340 square kilometres, but only 15 square kilometres is land area. Thus most of the National park is marine nature consisting of kelp forests, zostera beds, intertidal mudflats and under water glacier deposits. On land Færder National Park covers valuable and rich landscapes shaped by nature and humans through centuries, and a great biodiversity.

Færder marine National Park's participation in MARVAL is relevant because we need better understanding of conservation and effects on human experience and use, better understanding of how the park can be managed, better the understanding and importance of marine conservation and management of a landscape dependent on human interaction through traditional agriculture without the use of mineral fertilizers. Increase the understanding at government level that marine national parks cannot be managed in the same (traditional) way as land based national parks.

Færder National Park will contribute to MARVAL by participating in dialogues, meetings, workshops and interviews to the best of our capacity to enhance knowledge on barriers and enablers for equitable, sustainable, and efficient management and governance of Marine national parks, and facilitate MARVAL's effort towards enhancing ocean literacy and ocean stewardship in the region by sharing knowledge and output from the project in relevant networks, visitor centers etc.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Færder nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark,
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Deres ref

Vår ref

Dato

25/250-

3. februar 2025

Svar på henvendelse fra Færder nasjonalparkstyre om høring av tiltak innen fiskeri i Oslofjorden

Vi viser til brev av 28. januar der Færder nasjonalparkstyre ber om å registreres som høringsinstans for høringen om tiltak innen fiskeri i Oslofjorden.

Takk for henvendelsen. Vi bekrefter med dette at Færder nasjonalparkstyre oppføres som høringsinstans, og at høringsnotatet ettersendes til dere.

Vi påpeker for ordens skyld også at høringer er åpne og alle kan sende inn høringsinnspill.

Med hilsen

Lindis Nerbø (e.f.)
avdelingsdirektør

Anna Planke
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Fra: Postmottak KLD[postmottak@kld.dep.no]
Sendt: 03.02.2025 16:27:17
Til: Postmottak SFVT[sfvtpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Forvaltningsmyndighet for Færder nasjonalpark ber om å bli registrert som høringsinstans

Vennligst se vedlagte dokument(er).
Med hilsen
Klima- og miljødepartementet

Ver venleg å sjå vedlagte dokument.
Med helsing
Klima- og miljødepartementet

Please see attached document(s).
Kind regards
Ministry of Climate and Environment

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

25/415-5

20. januar 2025

Forslag om fiskeritiltak i Oslofjorden - Høring

Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet sender med dette på høring forslag til fiskeritiltak som kan bidra til å bygge opp fiskebestandene og et velfungerende økosystem i Oslofjorden. I etterkant av høringen vil det tas stilling til hvilke tiltak som skal innføres.

Høringsfristen er 22. april 2025.

Høringer er åpne, og alle kan sende innspill til oss. Vi ber om at høringssvar sendes digitalt ved å benytte skjemaet for høringssvar på <https://www.regjeringen.no/id3084210/>.

Med hilsen

Silje Wangen Myklebust
avdelingsdirektør

Kristi Veierød Hinchliffe
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Klima- og miljødepartementet

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
regjeringen.no/nfd

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Fiskeriavdelingen

Saksbehandler
Kristi Veierød
Hinchliffe
22 24 65 16

Fra: Hinchliffe Kristi Veierød[Kristi-Veierod.Hinchliffe@nfd.dep.no]
Sendt: 04.02.2025 15:47:26
Til: Postmottak SFVT[sfvtpost@statsforvalteren.no]
Tittel: 25/415-5 Forslag om fiskeriltak i Oslofjorden - høring

Denne henvendelsen er rettet til Færder nasjonalparkstyre.

Se vedlagte saksdokumenter

Svar på denne forsendelsen, eller ny henvendelse, sendes på e-post til fellesadressen/Any answer to this shipment, or new inquiry, please send e-mail to postmottak@nfd.dep.no

Med hilsen/Yours sincerely

Nærings- og fiskeridepartementet/Ministry of Trade, Industry and Fisheries
Postboks 8090 Dep
N-0032 Oslo
Telefon/Telephone +47 22 24 90 90
E-post/E-mail: postmottak@nfd.dep.no
Nett/Web: www.regjeringen.no/nfd

Denne e-posten er beregnet for den institusjon eller person den er rettet til og kan være belagt med lovbestemt taushetsplikt. Dersom e-posten er feilsendt, vennligst slett den og ta kontakt med Nærings- og fiskeridepartementet.

This e-mail is confidential and may also be privileged. If you are not the intended recipient, please notify the Ministry of Trade, Industry and Fisheries Norway, immediately

Høringsnotat - om fiskeritiltak i Oslofjorden

Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet sender med dette på høring forslag til fiskeritiltak som kan bidra til å bygge opp fiskebestandene og et velfungerende økosystem i Oslofjorden. I etterkant av høringen vil det tas stilling til hvilke tiltak som skal innføres.

Høringsfristen er 22. april 2025.

Høringer er åpne, og alle kan sende innspill til oss. Vi ber om at høringssvar sendes digitalt ved å benytte skjemaet for høringssvar på www.regjeringen.no.

Innhold

Bakgrunn - Situasjonen i Oslofjorden	2
Gjeldende reguleringer i Oslofjorden	2
Om tiltakene som foreslås	3
Nærings- og fiskeridepartementets vurderinger og forslag til tiltak i fisket etter saltvannsfisk	5
Klima- og miljødepartementets vurderinger og forslag om tiltak i fisket etter anadrom laksefisk.....	14
Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene.....	17
Generelt.....	17
Fritidsfiske	17
<i>Fritidsfiske etter marine arter</i>	17
<i>Fritidsfiske etter anadrom laksefisk</i>	18
Yrkesfiske	19
Fiskemottak	19
Forslag til lokal forskrift om regulering av fiske i Oslofjorden.....	20
Utkast til forskrift om endringer i forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen.....	23

Bakgrunn - Situasjonen i Oslofjorden

Oslofjorden har historisk vært et viktig område for fiskerinæringen i sør. Fisket etter brisling og sild har vært viktig, og det var også tidligere et betydelig torskefiske i fjorden. Bunntråling etter reke ble introdusert i 1899 og vokste gradvis til å bli det viktigste fiskeriet, og er i dag dominerende. Det ligger flere lokale fiskemottak langs fjorden, og fiskerinæringen er av stor betydning i flere lokalsamfunn.

Oslofjorden er også et svært viktig område for fritidsfiske, som har vært med på å forme kystkulturen i denne regionen. Det biologiske grunnlaget for både yrkesfiske og fritidsfiske i fjorden har vært nedadgående over flere år, og mange som lever tett på fjorden har vært vitne til økende forurensing, og nedgang i flere fiskebestander.

Tilstanden for miljøet i Oslofjorden er svært alvorlig. Fjordområdet ligger langs det tettest befolkede området i Norge, og er som følge av dette gjenstand for mange ulike påvirkningsfaktorer. Avrenning fra store deler av østlandsområdet har sine utløp i Oslofjorden, og utslipp fra kommunale avløp og avløp i spredt bebyggelse samt avrenning fra landbruket, er i tillegg til fiskeri blant de største påvirkningene på Oslofjorden. I ytre del av Oslofjorden vurderer Havforskningsinstituttet at høsting, miljøgifter, mikroplast, fysisk påvirkning og næringsalter gir størst bidrag til risiko for samlet påvirkning. I tillegg påvirker klimaendringene miljøet og forsterker effektene av menneskelig aktivitet. Store deler av Oslofjorden har som følge av disse påvirkningsfaktorene moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand etter vannforskriftens kvalitetselementer. Oslofjorden er påvirket fra mange kanter, og det er mange hensyn som skal avveies i forvaltningen av fjorden. På grunn av den uvanlige miljøtilstanden er det også stor usikkerhet knyttet til hvilke effekter man kan forvente fra gjennomføring av enkelttiltak.

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv ble lagt frem i mars 2021. Regjeringen følger aktivt opp tiltaksplanen, og er i gang med et krafttak for Oslofjorden med et særlig fokus på de største påvirkningene. Målene med tiltaksplanen er at fjorden skal oppnå god miljøtilstand, viktige naturverdier skal restaureres, det biologiske mangfoldet i fjorden skal ivaretas, og et aktivt friluftsliv skal fremmes. Å nå disse målene forutsetter en samordnet bruk av virkningsfulle tiltak mot de viktigste påvirkningene. Tiltaksplanen inneholder 63 tiltak og 19 punkter for kunnskapsinnhenting.

Gjeldende reguleringer i Oslofjorden

I 2019 ble følgende reguleringer innført for å bygge opp kysttorskbestanden i Oslofjorden:

- Forbud mot å fiske torsk i Oslofjorden innenfor grunnlinjen fra og med Vestfold og Telemark og til grensen mot Sverige. Forbudet gjelder hele året. Fisker du i dette området og får en torsk skal du løsne den forsiktig fra redskapet og sette den forsiktig ut i sjøen igjen.

- Forbud mot alt fiske i gyteperioden for torsk innenfor 14 definerte gyteområder fra Lindesnes langs Skagerrakkysten, i Oslofjorden og til grensen mot Sverige. Forbudet gjelder fra og med 1. januar til og med 30. april. Forbudet gjelder ikke laks, sjøørret og annen anadrom fisk. Videre tillates undervannsjakt.
- Forbud mot å fiske med bunnsatte garn hele året innenfor grunnlinjen fra og med Vestfold og Telemark til grensen mot Sverige. Denne regelen kommer i tillegg til det eksisterende forbudet mot fritidsfiske med garn på grunnere vann enn 25 meter, som gjelder i hele Skagerrak i perioden fra og med 1. juni til og med 15. august.

Tiltakene ble evaluert av Havforskningsinstituttet i 2022. Det ble konkludert med at det ikke var tegn til at bestandssituasjonen for torsk var endret i indre Skagerrak eller ytre- og indre Oslofjord siden tiltakene ble innført i 2019. Havforskningsinstituttets data viste stabilt lave fangster av torsk i hele tiltaksområdet, selv om årene 2017 og 2019 viste forholdsvis sterke årsklasser.

Rapporten viste også til at fraværet av torsk i indre Oslofjord knyttes til flere forhold, som dårligere vegetasjon på tidligere gode habitater, avrenning, næringsbelastning og formørkning av kystvannet. I tillegg peker klimaendringene mot mindre gunstige forhold for torskefisk i Skagerrak på sikt.

Rapporten vurderte at det fortsatt er potensiale for gjenoppbygging av lokale bestander av bunnfisk i Skagerrak og ytre Oslofjord, men at erfaringer fra andre steder i verden tyder på at en må forvente at en slik gjenoppbygging vil ta tid.

Tiltakene har nå virket i fem år, og det er fortsatt ikke tegn til bedring i torskebestanden.

Om tiltakene som er gjenstand for høring

Selv om det må forventes at det tar flere år før en ser effekter av tiltakene som er innført, har det nå gått lengre tid uten at det er observert ønsket effekt. Dette, i kombinasjon med den nedadgående utviklingen i fjorden, tilsier at det er behov for å vurdere sterkere tiltak. Bestandene av torsk og annen bunnfisk er nedadgående i fjorden, mens flere av de pelagiske bestandene er i relativt god tilstand. Direktefiske etter torsk er allerede forbudt, og bifangst av torsk i Oslofjorden er svært begrenset. Det er observert god rekruttering av torsk i ytre fjord, men mye tyder på at torskeyngelen ikke vokser opp. Fiskeridirektoratet understreker i sine faglige råd at torsken som art kanskje ikke alene er en god parameter for tilstanden i fiskesamfunnene i Oslofjorden i årene fremover.

Departementene har derfor valgt å sende på høring forslag til tiltak som vil redusere fangst av bunnfisk i yrkesfisket ytterligere, slik som fjerning av eksisterende dispensasjoner fra gjeldende reguleringer og innstramning i krav til tekniske innretninger som vil sørge for bedre seleksjon i fiske etter andre arter, som reke. Fiskeridirektoratet forventer at disse innstramningene vil gi noen positive økosystemeffekter.

Videre tilsier situasjonen i Oslofjorden at det også er behov for å vurdere tiltak som i større grad kan bidra til bredere økosystemeffekter. Dette kan være tiltak som reduserer bunnpåvirkning fra fiskeri og som reduserer uttaket av sentrale arter i næringsssystemet, slik som brisling. Videre foreslås det også det strengeste tiltaket i fiskeriforvaltning; nullfiskeområder der all form for fiske er forbudt.

Regjeringen ser behov for å begrense uttaket også fra fritidsfiske i Oslofjorden. I en risikoanalyse av ytre del av Oslofjorden har Havforskningsinstituttet kommet frem til at det på fiskeriområdet er fritidsfiske som bidrar mest til samlet risiko for økosystemet. Dette er knyttet til usikkerheten rundt uttaket av fisk fra fritidsfiske. Selv om mange fritidsfiskere følger gjeldende regler og i hovedsak fisker på pelagiske og anadrome arter i god tilstand, gjør det svært høye antallet fritidsfiskere det svært utfordrende å estimere uttaket. Andre utfordringer inkluderer varierende grad av kjennskap til gjeldende regler blant fritidsfiskere, samt omfattende utfordringer knyttet til kontroll av fritidsfiske i området.

Det foreslås derfor tiltak for å begrense redskapsbruken i fritidsfisket. Videre foreslås det at fritidsfiske inkluderes i det generelle forbudet mot alt fiske som foreslås i tre større nullfiskeområder. Det foreslås ikke særskilte tiltak i turistfisket. Turistfisket i Oslofjorden vurderes å være minimalt og turistfiske reguleres gjennom nasjonale forskrifter som er strengere enn for fritidsfisket og allerede i dag kun tillater bruk av håndholdt redskap. Forbudet mot fiske i de foreslåtte nullfiskeområdene vil også omfatte turistfiske.

Fiskeridirektoratet viser til at nullfiskeområder er det eneste tiltaket som kan bidra til at bredere økosystemgevinster kan oppnås i områder der tråling forbys. Det vises til at stengte områder for fiske har vært brukt som verktøy i flere sammenhenger, for eksempel stengte områder der det er korallforekomster, og områder som stenges der det er mye fisk under minstemål. Ved bruk av stengte områder for å beskytte koraller er det imidlertid kun bunnberørende fiske som forbys, og ved stengte områder grunnet undermålsfisk gjelder dette generelt for en kort periode. Å forby alt fiske, også fritidsfiske med håndholdte redskaper, i en lengre tidsperiode, er så langt et verktøy som ikke er testet i norsk fiskeriforvaltning i denne størrelsesordenen. Erfaringer fra andre land viser at områder som stenges for fiske gir mer fisk, større biomasse, og større forekomst av stor og eldre fisk og at artsmangfoldet øker. Effekten er raskest og tydeligst for arter som blir direkte påvirket av fiskeriene, såkalte målarter.

Oslofjorden er et svært miljøpåvirket område, og det er usikkerhet knyttet til hvordan økosystemet vil respondere på nullfiskeområder. Likevel viser Fiskeridirektoratet til at det ikke er tvil om at alternativ 3 vil ha positive effekter på økosystemet og spesielt forventes positive effekter for de artene som er stede innefor områdene som beskyttes. Departementene ønsker nå en grundig og inkluderende høringsprosess, og ber om innspill til hvert enkelt tiltak som foreslås. Flere av tiltakene vil være svært inngripende overfor både yrkesfiskere og fritidsfiskere. Regjeringen er derfor åpne for forslag til justeringer i de foreslåtte tiltakene dersom det kan legges til rette for ulike hensyn uten at effektene av tiltakene svekkes vesentlig. Videre er flere av tiltakene som foreslås delvis overlappende. Formålet er å presentere ulike muligheter og alternativer, slik at vi på bakgrunn av høringsinnspill kan sette sammen en effektiv og hensiktsmessig pakke med tiltak. For

eksempel kan forslaget om at fiske etter brisling og sild forbys i hele fjorden for fartøy over 13 meter være både et alternativ til, og et tillegg til, det foreslåtte forbudsområdet for alt fiske etter brisling og sild. Vi ber om at alle relevante forslag vurderes i høringsinnspillene, og at det inkluderes eventuell begrunnelse dersom noen tiltak er å foretrekke fremfor andre. Videre ber vi spesielt om høringsinnspill når det gjelder de foreslåtte nullfiskeområdene, og forventede effekter av slike tiltak.

Oslofjorden defineres som området innenfor grunnlinjen fra og med Vestfold og Telemark til grensen mot Sverige. Området kan sees i [Fiskeridirektoratets kartfunksjon](#).

Nærings- og fiskeridepartementets vurderinger og forslag til tiltak i fisket etter saltvannsfisk

Det tillates kun fritidsfiske etter fisk med håndholdte redskaper i Oslofjorden

Tiltaket innebærer et forbud mot fiske etter fisk med alle former for faststående bruk, slik som nedsenkede, ikke-bunnsatte garn, line, sniksnører, ruser og fisketeiner. Det innebærer også et forbud mot juksamaskin.

Datagrunnlaget i fritidsfisket er svært mangelfullt, men fiske med håndholdte redskaper er mest utbredt, og bruken av faststående redskaper i fiske etter fisk i Oslofjorden er begrenset. Dette begrenser effekten av tiltaket, men ettersom det totale fisketrykket fra fritidsfisket i Oslofjorden er høyt, forventes tiltaket likevel å ha en effekt. Forbudet mot faststående redskaper kan også redusere uønsket bifangst og redusere spøkelsesfiske.

Tiltaket vil få negative konsekvenser for enkelte fritidsfiskere. Konsekvensene begrenses imidlertid av at de fleste fritidsfiskere allerede i hovedsak fisker med håndholdte redskaper.

Fiskeridirektoratet har også pekt på at å begrense antall håndholdte redskaper hver fritidsfisker kan fiske med til enhver tid vil kunne bidra til å begrense beskatningen fra fritidsfiske noe. Departementets vurdering er at en begrensning i antall håndholdte redskaper vil ha svært begrenset effekt, og medføre store kontrollutfordringer. Dette foreslås derfor ikke som et tiltak i denne høringen.

Antall teiner som kan brukes i teinefiske av fritidsfiskere halveres (fra 20 til 10 stk. per person)

Fritidsfisket etter krabber og andre bunndyr enn fisk med teiner er viktig for mange. Fritidsfisket etter sjøkreps har økt betydelig de siste årene. Mengden teiner som benyttes er i områder og perioder av året stor, og det foreslås derfor å begrense antall teiner man til enhver tid kan benytte i Oslofjorden. Dette treffer hovedsakelig teinefiske etter taskekrabbe og sjøkreps. Tiltaket vil bidra til å stanse økningen i beskatning av sjøkreps og taskekrabbe, samt føre til reduksjon i bifangst av hummer, småtorsk og annen bunnfisk. En reduksjon i

antall teiner vil også bidra til å redusere spøkelsesfiske. Et lavere antall teiner er dessuten lettere å kontrollere.

En reduksjon i antall teiner som tillates i fritidsfiske vil få noen negative konsekvenser for fritidsfiskere som vil oppleve at omfanget av deres fiske begrenses. Departementet vurderer det likevel slik at friluftsopplevelser knyttet til fiske og muligheten til å drive matauk fortsatt vil opprettholdes selv om antall teiner som tillates reduseres.

Fiskeridirektoratet har vist til at det kan være et behov for å begrense antall teiner også i yrkesfisket, for hindre en eventuell vekst i dette fisket. Departementets vurdering er at dette tiltaket eventuelt må vurderes nærmere, i lys av hvilke tiltak fra denne høringen som blir innført. Dersom en fremtidig utvikling i dette fisket tilsier at antall teiner i yrkesfisket bør begrenses, vil en komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Antall teiner som kan brukes i hummerfisket av fritidsfiskere halveres (fra 10 til 5 stk. per person)

Fritidsfisket etter hummer med teiner er svært viktig for mange. Samtidig er hummerbestanden sårbar og har blitt sterkt redusert over tid. Mesteparten av hummerfangstene blir tatt av fritidsfiskere, og fangsten blir ikke registrert. En reduksjon i fangststinsats etter hummer vil være positivt for bestanden. Mengden teiner som benyttes er i områder og perioder av året stor, og det foreslås derfor å halvere antall teiner man til enhver tid kan benytte i Oslofjorden. Hummerfisket er det eneste fritidsfisket som i dag krever registrering for å delta i fisket.

I likhet med tiltaket over vurderer departementet det slik at noen fritidsfiskere vil oppleve negative konsekvenser som følge av tiltaket, men at muligheten for friluftsopplevelser og å drive matauk opprettholdes.

Fiske etter reke med teine forbys i fritidsfisket

Dagens teinefiske etter reker er et relativt nytt fiskeri, som har økt i omfang de siste årene. Dette skyldes blant annet at det er utviklet nye, mer effektive og skånsomme teiner som er egnet for å fiske reke. Disse teinene er enkle å drifte fra fritidsbåter. Teinefiske etter reker i fritidsfiske kan også bidra til å øke beskatningen av reke i Oslofjorden, noe som ikke er ønskelig med tanke på dagens bestands- og kvotesituasjon.

Tiltaket vurderes å ha noen negative konsekvenser for fritidsfiskere. Likevel er dette fisket i dag relativt begrenset, og det vil fortsatt være mulig å drive et teinefiske etter andre arter. Konsekvensene vurderes derfor som svært begrenset.

Adgangen til å gi dispensasjon fra påbudet om sorteringsrist i fisket etter reke med rekestrål og fisket etter kreps med krepsetrål fjernes

Det er i dag forbud mot å fiske etter reke og kreps med trål uten å benytte sorteringsrist, som er en teknisk innretning som sørger for bedre seleksjon i fisket. Dispensasjonsadgangen ble opprettet for å legge til rette for videreføring av kaisalg som omsetningsform, fordi sorteringsristen reduserer muligheten for å ta vare på bifangst av fisk som er en del av driftsgrunnlaget for dem som driver med kaisalg. Dispensasjon kan kun gis til fartøy som drev med kaisalg som drifts- og omsetningsform før 1. desember 2018 eller for fartøy som kommer til erstatning for slikt fartøy, og der dette fisket utgjorde en vesentlig del av driftsgrunnlaget.

Det er historisk gitt 10 slike dispensasjoner, men kun to av disse er aktive i dag. For disse to aktørene vil en fjerning av dispensasjonsadgangen medføre investeringskostnader knyttet til innkjøp av sorteringsrist. Fiskeridirektoratet anslår at kostnadene for en ny sorteringsrist vil ligge mellom 20 000 og 30 000 kroner, inkludert montering. Ettersom rekestrålfartøyene i Oslofjorden hovedsakelig allerede fisker med sorteringsrist, vil den biologiske effekten av dette tiltaket antakelig være begrenset. Likevel tilsier den alvorlige situasjonen i Oslofjorden at dispensasjonsadgangen fra påbudet om sorteringsrist bør fjernes for å bedre selektiviteten i fisket så mye som mulig og redusere bifangst av fisk. Dette påvirker få fartøy, men fartøyene som har dispensasjon i dag vil miste deler av sitt driftsgrunnlag, og grunnlaget for å drive kaisalg i Oslofjorden vil svekkes betraktelig.

Bruk av oppsamlingspose og krepsespalte i fisket etter reker med rekestrål og fisket etter kreps med krepsetrål forbys

Det er i dag tillatt å benytte oppsamlingspose i fisket etter reke med rekestrål og kreps med krepsetrål i Nordsjøen og Skagerrak. Formålet med oppsamlingsposen er å ta vare på bifangst av større fisk. Kravet til maskevidde i oppsamlingsposen er strengere i Oslofjorden (160 mm) enn i resten av Nordsjøen og Skagerrak (120 mm). Dette sørger for at mindre fisk sorteres ut av fangsten. Det er også tillatt med krepseåpning i sorteringsristens underkant i fisket etter reker innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene i området sør for 62 °N og Skagerrak. Formålet med krepseåpningen er å ta vare på bifangst av sjøkreps.

Ved å forby oppsamlingspose og krepseåpning vil trålfartøyene miste en ikke-ubetydelig del av sitt næringsgrunnlag, og få reduserte fangster. Dette vil også treffe fiskerimottak, som omsetter både rekefangst og fangst av annen fisk. Rent praktisk er omstillingskostnadene for næringen som følge av dette tiltaket lave.

Å forby oppsamlingspose og krepseåpning vil redusere bifangst av torsk og annen bunnfisk, som vil bidra til formålet om å styrke fiskebestandene i Oslofjorden. Tiltaket er også i tråd med eksisterende forvaltningspraksis, for eksempel tillates ikke oppsamlingspose og krepseåpning nord for 62 grader nord.

Fiske med bunnsatte garn, line, snurrevad, ruser og annen redskap egnet til å fiske bunnfisk forbys i hele fjorden

Det er et svært begrenset fiske med konvensjonelle redskaper i Oslofjorden, og derfor vil både forventede biologiske effekter og samfunnsøkonomiske konsekvenser av dette tiltaket være begrenset. Likevel vil tiltaket ha en viss effekt i form av å begrense fangst og bifangst av bunnfisk og andre fiskeslag. Det vil også hindre en eventuell vekst i disse fiskeriene i årene fremover, som kanskje kan forventes ved ytterligere begrensinger i fisket med andre typer redskap og eventuell fjerning av gjeldende dispensasjoner. Selv om effektene ikke vil være betydelige, vil tiltaket bidra som del av en pakke med tiltak med formål om å begrense fangst av bunnfisk i Oslofjorden.

Fiskeridirektoratet har vist til at det kan være et behov for å begrense antall teiner også i yrkesfisket, for hindre en eventuell vekst i dette fisket. Departementets vurdering er at yrkesfisket med teiner er allerede svært begrenset. En reduksjon i antall teiner vil trolig føre til at de få som driver et slikt fiske vil måtte gå ut av fisket grunnet dårlig lønnsomhet. Videre begrenses allerede antall teiner av røktingsplikten på 7 dager. Dersom en fremtidig utvikling i dette fisket tilsier at antall teiner i yrkesfisket bør begrenses, vil en komme tilbake til dette på et senere tidspunkt. Dette tiltaket er ikke gjenstand for høring i denne prosessen.

Adgangen til å gi dispensasjon fra forbudet mot bunnsatte garn fjernes

Det er i dag et generelt forbud mot å fiske med bunnsatte garn i Oslofjorden. Dette tiltaket var en del av pakken med tiltak som ble innført i 2019 for å beskytte torsken i Oslofjorden. Det kan gis dispensasjon for fartøy som fisket med garn i området inntil 1. desember 2018 og der dette fisket utgjorde en vesentlig del av driftsgrunnlaget, eller for fartøy som kommer til erstatning for slikt fartøy. Dispensasjonen gjelder ikke for fiske på grunnere vann enn 25 meter i perioden fra og med 15. juni til og med 15. mars. Det er gitt en dispensasjon fra forbudet i indre fjord, og 15 dispensasjoner i ytre fjord.

Det er kun ett fartøy som driver med garnfiske på heltid i Oslofjorden. Disse fiskerne har ikke noe alternativt driftsgrunnlag, og vil falle ut av fisket dersom dispensasjonsadgangen fjernes. Dette vil føre til tap av tradisjonell kunnskap som har bidratt til den historiske kystkulturen i området. I indre fjord har det i perioden 2020-2023 vært fisket om lag 3 tonn fisk i året, hvorav rundt ett tonn har vært torsk. I ytre fjord har det i samme periode vært fisket i gjennomsnitt rundt 1,6 tonn fisk i året, med ingen registrert fangst av torsk. Det er ikke snakk om store mengder fangst i dette fiskeriet, og de samfunnsøkonomiske konsekvensene av at dette fisket avvikles vil være lave. Det vil imidlertid være et dramatisk tiltak for aktørene som mister hele sitt driftsgrunnlag og må legge ned sin aktivitet. Å fjerne dispensasjonsadgangen vil bidra til å redusere fangst av fisk i Oslofjorden.

Adgangen til å gi dispensasjon fra forbudet mot fiske i gytefelt for torsk fjernes

Det er i dag forbud mot alt fiske i 14 definerte områder i gyteperioden fra 1. januar til 30. april. Det er åpnet for en enkelt dispensasjon fra forbudet for å kunne legge til rette for videreføring av kaisalg som omsetningsform. Dispensasjonen er avgrenset til spesifiserte fiskefelt vest for Nesodderlandet. Den enkelte dispensasjonen har marginal effekt både på fiskebestandene i form av bifangst, og i form av verdiskaping. En fjerning av

dispensasjonsadgangen vil antakelig ikke ha merkbare konsekvenser utover konsekvensene for den enkelte aktøren som må legge om driften. Å fjerne dispensasjonsadgangen vil bidra til å redusere fangst av fisk i Oslofjorden.

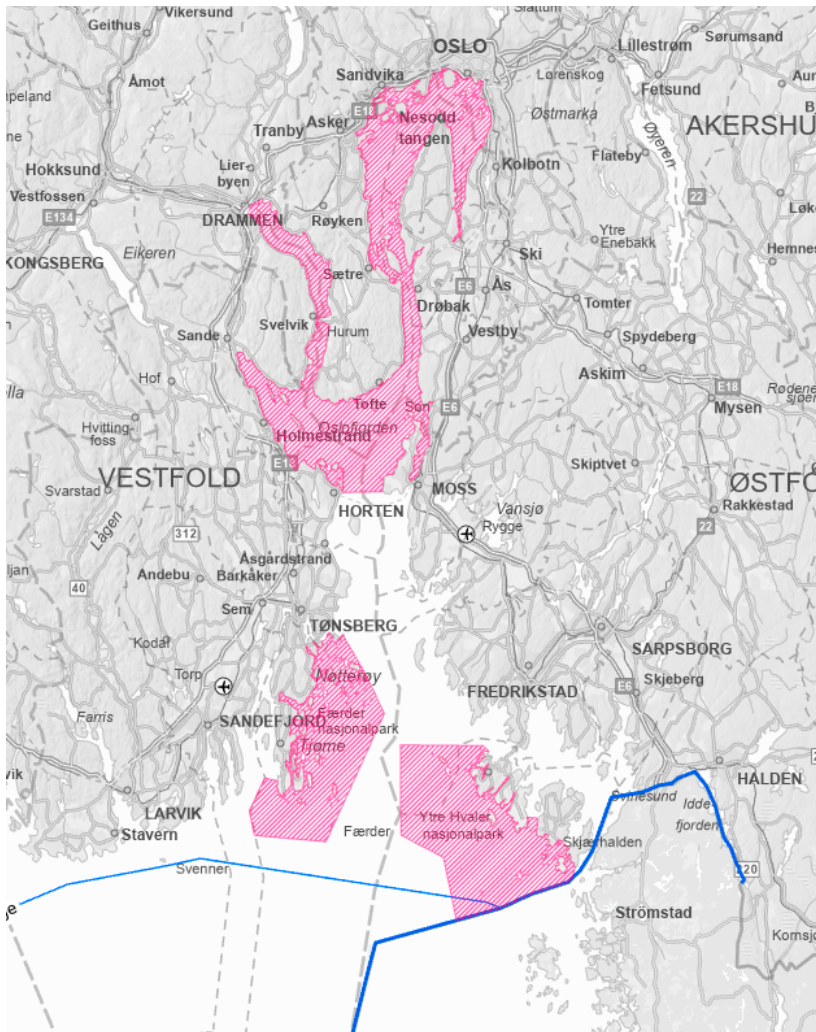
Nullfiskeområder

Alt fiske forbys i nullfiskeområde 1 (Indre fjord)

Alt fiske forbys i nullfiskeområde 2 (Færder nasjonalpark)

Alt fiske forbys i nullfiskeområde 3 (Hvaler nasjonalpark)

Det foreslås å innføre tre større nullfiskeområder i Oslofjorden, der det ikke vil tillates noen form for fiske, hverken i form av yrkesfiske eller fritidsfiske. Tiltaket foreslås med en tidsbegrensning på 10 år. Områdene ligger i indre fjord nord for Horten og Moss, og i Hvaler og Færder nasjonalparker i ytre fjord. Nullfiskeområdene foreslås som tre separate tiltak, og det bes om høringsinnspill til hvert enkelt område. Dette på bakgrunn av blant annet lokale forskjeller i aktivitetsnivå, næringsvirksomhet og miljøtilstand mellom de ulike områdene. Dersom nullfiskeområder vurderes som et egnet verktøy i etterkant av høringen kan bli aktuelt å vurdere om alle tre områdene bør innføres, eller om det er mer hensiktsmessig å innføre ett eller to områder. Det bes også om innspill til denne problemstillingen.

Figuren viser de tre foreslåtte nullfiskeområdene, samt grunnlinjene i blått. Områdene kan også sees i [Fiskeridirektoratets kartfunksjon](#).

I tidligere vurderinger av muligheten for bruk av nullfiskeområder i Oslofjordområdet ble det pekt på svakheter som manglende kartarbeid, manglende finansiering og usikkerhet knyttet til risikofaktorer. Blant annet var ikke vurderinger av miljøtilstand og påvirkning fra andre sektorer inkludert i vurderingene. Det ble også lagt til grunn at god involvering av fiskerinæringen i utformingen av områdene var nødvendig. Oslofjorden er et svært miljøpåvirket område, og det er usikkerhet knyttet til hvordan økosystemet vil respondere på nullfiskeområder. Det må anses som sannsynlig at miljøtilstanden vil kunne begrense effektene av tiltaket. Departementets vurdering er at den alvorlige situasjonen i Oslofjorden tilsier at det kan være nødvendig å vurdere bruk av nullfiskeområder for å oppnå bredere økosystemeffekter.

Nullfiskeområder er inngripende overfor både yrkesfiskere og fritidsfiskere. For fritidsfiske i Oslofjorden kan nullfiske i 10 år føre til en svekkelse av kystkulturen, der befolkningen mister et viktig grunnlag for friluftsliv, og barn i områder rundt fjorden vil ikke vokse opp med et forhold til fritidsfiske. Det foreligger et svakere kunnskapsgrunnlag for å vurdere konsekvensene nullfiskeområder vil ha for fritidsfiskere enn for yrkesfiskere. Det er likevel

ingen tvil om at nullfiskeområder er et inngripende tiltak overfor fritidsfiskere, og at mange vil oppleve å miste tilgangen til friluftsopplevelser knyttet til fiske i fjorden. Samtidig er situasjonen for fiskebestandene i Oslofjorden så alvorlig at alle grupper som høster av bestandene, herunder fritidsfiskere, må bidra til å få bestandene opp igjen. Økte bestander vil danne grunnlag for et aktivt friluftsliv innenfor fritidsfiske på et senere tidspunkt, og på sikt bidra til at denne formen for friluftsliv kan fortsette langs Oslofjorden.

I valg av områder er det tatt utgangspunkt i nasjonalparkene i ytre fjord, samt at tilstanden i indre fjord vurderes som dårligst og at det er her det sannsynligvis foregår mest fritidsfiske fra land ettersom det er området med høyest befolkningstetthet. Det er også lagt vekt på at det skal være mulig å videreføre et rekefiske selv om tilgjengelige områder reduseres. Grensen for det foreslåtte området i indre fjord er dratt mellom Horten og Moss. Dette er foreslått fordi det i større grad foregår yrkesfiske utenfor Drøbakssundet enn innenfor. Ved å inkludere området ut til linjen mellom Horten og Moss sikres det at nullfiskeområdet har en større effekt i form av at fiskepresset fra yrkesfiske i indre fjord faktisk reduseres betydelig. Når det gjelder de foreslåtte områdene i nasjonalparkene kan det være behov for justering av grensen av praktiske årsaker. Det bes om at dette vurderes i høringsinnspill fra relevante instanser.

I yrkesfisket vil de foreslåtte nullfiskeområdene kunne føre til at noen aktører vil legge ned sin drift. Videre vil tiltaket fjerne viktige felt fra rekeflåtens fangstområder, og skape økt fiskepress på områdene som forblir åpne for fiske. Nullfiskeområdene vil forsterke de negative konsekvensene som flere av de øvrige tiltakene vil påføre rekeflåten, i form av tap av fangstområder, mindre effektivt fiske, økte kostnader til drivstoff som følge av at fartøy må gå lengre for å fangste, samt redusert lønnsomhet. Selv om områdene som inngår i de foreslåtte nullfiskeområdene er viktige områder, spesielt for den minste fartøygruppen, er det også mye fiske etter reke som foregår i områdene som forblir åpne. I tillegg har en høy andel av fartøyene også fangst i andre områder enn Oslofjorden. Fiskeridirektoratet forventer ikke at innføringen av nullfiskeområder innebærer noen risiko for at rekekvoten ikke blir fisket opp, fordi fangsten som tas innenfor nullfiskeområdene kan tas i andre områder.

Departementet vurderer det slik at dersom den minste gruppen hensyntas ved at de større fartøyene må fiske utenfor grunnlinjene, kan det forventes at alle lengdegruppene har rimelige muligheter til å legge om sitt fangstmønster og fortsette sin virksomhet. Ved å innføre nullfiskeområder vil rekefisket flyttes fra de mest effektive områdene til mindre effektive områder. Dette vil medføre kostnader i form av mindre effektiv høsting av ressursene. Dette vil også medføre at fartøy må reise lengre for å fiske, noe som gir økt drivstofforbruk og dermed antakelig en økning i klimagassutslippene fra dette fiskeriet.

Departementet vurderer det slik at det i utgangspunktet hadde vært ønskelig med mer kunnskap før det eventuelt innføres nullfiskeområder i Oslofjorden på grunn av de omfattende konsekvensene dette vil kunne få for den lokale næringen. Likevel tilsier situasjonen i Oslofjorden at nye virkemidler bør vurderes innført. Fiskeridirektoratet er også klare i sin tilrådning om at usikkerheten rundt effektene av enkelttiltak ikke bør brukes som grunnlag for å fortsette som før.

Fiske etter reke med rekeetrål og fisket etter kreps med krepsetrål forbys innenfor grunnlinjene for fartøy med hjemmelslengde over 11 meter

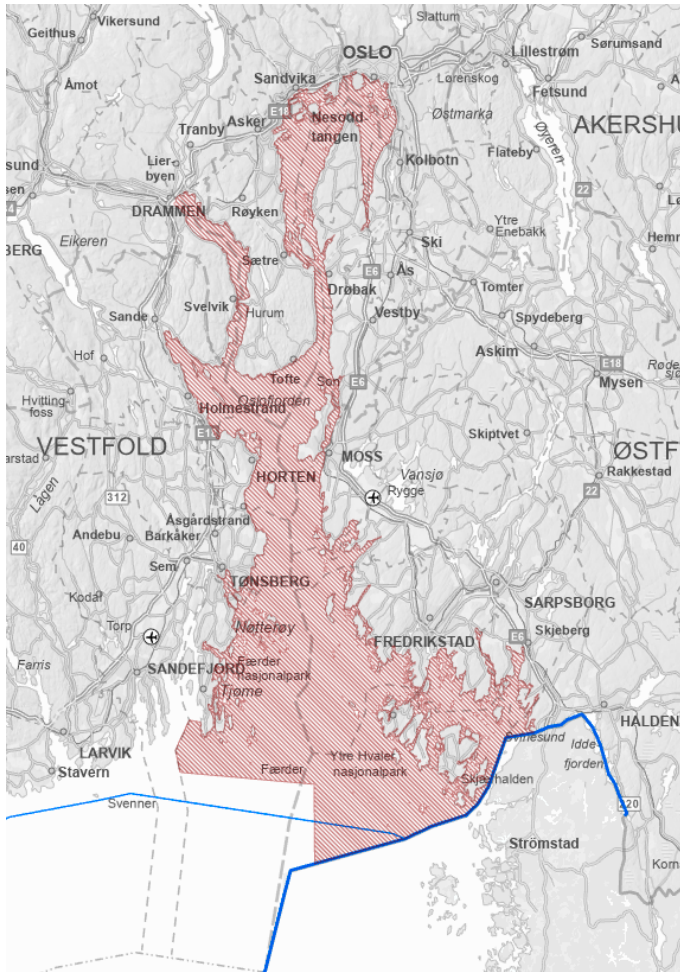
Ved å stenge viktige rekefelt i de foreslåtte nullfiskeområdene som for deler av næringen utgjør en stor del av deres fangstgrunnlag, må fiskepresset i de resterende områdene forventes å øke betraktelig. Det foreslås derfor å innføre et havdelingstiltak i rekefisket, slik at de minste fartøyene prioriteres i de resterende åpne områdene i ytre fjord.

Fiskeridirektoratets data viser at de foreslåtte nullfiskeområdene er viktige felt for de minste fartøyene. De større fartøyene har i større grad annet driftsgrunnlag i tillegg til reker, og mange fisker også i områder utenfor Oslofjorden.

Ved å kun tillate de større fartøyene å fiske utenfor grunnlinjene, vil en lette omstillingen for den minste gruppen som har begrensede muligheter til å fiske lengre ut, og dermed legge til rette for fortsatt aktivitet i den lokale rekeflåten. Å forby fiske innenfor grunnlinjen for de større fartøyene innebærer at disse må reise lengre for å fiske enn de gjør i dag, noe som vil medføre økt drivstofforbruk. Tiltaket vil bidra både til å redusere den totale påvirkningen på økosystemet i Oslofjorden, og lette omstillingen og havdelingskonflikter dersom det er ønskelig å innføre nullfiskeområder. Den totale reduksjonen av påvirkningen på økosystemet ved å redusere antallet rekefartøy som fisker i Oslofjorden står seg uavhengig av om det innføres nullfiskeområder eller ikke, og det bes derfor om innspill til dette tiltaket både som et tiltak for å skjerme den minste flåten ved innføring av nullfiskeområder, og som et selvstendig tiltak.

Fiske etter brisling og sild forbys i Oslofjorden, innenfor en linje som følger de sørlige grensene til nasjonalparkene

Det foreslås å forby fiske etter brisling og sild innenfor den sørlige grensen av nasjonalparkene i Oslofjorden, som fremstilt i kartet under. Området omfatter et areal på 1710 km². Tiltaket foreslås med en tidsbegrensning på 10 år.

Figuren viser det foreslåtte forbudsområdet i rødt, samt grunnlinjene markert i blått. Området kan også sees i [Fiskeridirektoratets kartfunksjon](#).

Bakgrunnen for det foreslåtte forbudsområdet er en vektlegging av brislingens rolle som nøkkelart i næringskjeden i økosystemet, og tar utgangspunkt i en økosystembasert tilnærming. Det foreligger ikke forskningsresultater fra Oslofjorden som evaluerer effekten på andre arter av fisket etter pelagiske arter. Havforskningsinstituttet arbeider med å undersøke brislingens rolle som nøkkelart i Oslofjorden. En eventuell innføring av de tre foreslåtte nullfiskeområder vil i liten grad treffe det pelagiske fisket ettersom dette fisket hovedsakelig foregår utenfor de foreslåtte områdene, og det er derfor behov for ytterligere tiltak dersom påvirkningen fra det pelagiske fisket i Oslofjorden skal reduseres.

Det kan være gode biologiske grunner for å begrense uttaket av brisling fra økosystemet. Likevel tyder mye på at tilstanden til brislingbestanden i Oslofjorden er relativt god, og det er lite bifangst av andre arter i dette fisket. Omfanget av den indirekte påvirkningen fra fisket etter brisling og sild i form av ringvirkninger i næringskjeden er usikker. Samtidig er dette et tiltak som potensielt kan bidra til positive effekter gjennom hele økosystemet. Tiltaket vil redusere uttaket av brisling i Oslofjorden og dermed styrke dens bidrag til økosystemet som en nøkkelart. Det er få aktører som treffes av forbudet, og en del av disse har fangstgrunnlag også i andre områder. Det er ikke satt en egen kvote for fjordbestanden, slik det gjøres i enkelte andre fjorder. Fiskeriet i Oslofjorden foregår på en kvote som også omfatter bestanden av havbrisling i Skagerrak. I noen andre fjorder er fisket etter brisling blitt stengt

enkelte år, av hensyn til situasjonen i den lokale bestanden av brisling. Dette kan tale for å begrense uttaket av brisling i Oslofjorden inntil man har minst like god kunnskap om denne bestanden som man har i fjordene der det settes egne kvoter for kystbrisling.

Tiltaket er inngripende overfor de aktørene som fisker etter sild og brisling i det foreslåtte forbudsområdet. Fisket i Oslofjorden fremstår som effektivt, og ved å flytte denne aktiviteten til andre områder kan dette medføre økte kostnader og potensielt økte klimagassutslipp som følge av et mindre effektivt fiske. Ettersom aktørene i stor grad allerede har fangstgrunnlag i andre områder, vurderes det i utgangspunktet ikke som nødvendig å vurdere eventuell kompensasjon for bortfall av fangst i dette fisket. Det kan imidlertid være noen aktører som får fangstgrunnlaget redusert så betydelig at det vil være hensiktsmessig å vurdere om disse skal kompenseres. Dette vil vurderes nærmere i etterkant av høringen og når det er tatt stilling til hvilke tiltak som skal innføres. Det er tradisjonell fiskerikunnskap knyttet til dette spesialiserte fiskeriet. Noe av denne kunnskapen vil kunne gå tapt dersom aktørene ikke er i stand til å legge om sin drift som følge av forbudsområdet og legger ned sin drift.

Departementet ser at det kan være praktiske grunner til å justere grensene for forbudsområdet, samtidig som den forventede reduksjonen i fiskepresset bør opprettholdes. Det bes om at de foreslåtte grensene vurderes i høringsinnspill fra relevante instanser.

Fartøy med hjemmelslengde over 13 meter i fiske etter brisling og sild kan kun fiske utenfor grunnlinjene

Det foreslås å forby fiske etter sild og brisling innenfor grunnlinjene i området for fartøy med hjemmelslengde over 13 meter. En slik regulering vil tillate at de minste fartøyene får fortsette å fiske i fjorden, men bidrar likevel til å redusere uttaket av sild og brisling i fjorden. Dette vil også bidra til å begrense vekst i fisket etter pelagiske arter i Oslofjorden. Videre tilsvarende dette den foreslåtte reguleringen for rekefiske, der kun fartøy under 11 meter får fiske innenfor grunnlinjene. Ettersom de fleste fartøyene som fisker brisling i Oslofjorden allerede har betydelige fangster utenfor Oslofjorden antas det at disse fartøyene også rent praktisk er i stand til å fiske utenfor grunnlinjene. Fisket i Oslofjorden fremstår som effektivt, og ved å flytte denne aktiviteten til andre områder kan dette medføre økte kostnader og potensielt høyere klimagassutslipp som følge av et mindre effektivt fiske. Tiltaket er inngripende for de fartøyene som mister tilnærmet all sin kystnære fangst. Tiltaket vil bidra til å redusere uttaket av brisling i Oslofjorden og styrke dens bidrag til økosystemet som en nøkkelart, og også bidra til å begrense vekst i dette fiskeriet. Samtidig vil den tradisjonelle kunnskapen knyttet til dette fiskeriet kunne opprettholdes gjennom de fartøyene som fortsatt kan fiske i fjorden.

Klima- og miljødepartementets vurderinger og forslag om tiltak i fisket etter anadrom laksefisk

Situasjonen for livet i Oslofjorden er svært alvorlig. Fiskeri er blant de største påvirkningene, sammen med blant annet avrenning fra jordbruk og utslipp fra avløp. Oslofjorden er et økosystem med store utfordringer. Dette innebærer blant annet påvirkning fra fiskeriaktivitet,

høy tilførsel av næringsalter, og nedbygging og utfylling av strandsone og strandnære oppvekstområder for bl.a. fiskeyngel. Den samlede belastningen på fjorden har blitt for stor, og fjorden har blitt et økosystem i ubalanse. Sekretariatet for Oslofjordrådet har i siste statusrapport (2022-2023) om gjennomføring av tiltak i Oslofjordplanen påpekt at det er nødvendig å gjenoppbygge rovfiskbestandene, ved at store områder holdes stengt for fiske, inkludert bunntåling. Klima- og miljødepartementet viser til at det er et eget punkt i Oslofjordplanen om å vurdere nærmere regulering av trålaktiviteten.

Departementet viser til at Miljødirektoratet i sine faglige råd om nye fiskeritiltak støttet opprettelse av store og robuste nullfiskeområder, slik som Fiskeridirektoratet skisserte i sitt tredje alternativ i sine faglige råd. Etter en helhetsvurdering konkluderte Miljødirektoratet med at fiskeforbudet i nullfiskeområdene bør inkludere anadrom laksefisk. Det er fiske etter sjørret som er det dominerende fisket etter anadrom laksefisk i Oslofjorden. Til tross for at tilstanden for livet i Oslofjorden er alvorlig, er status for noen fiskebestander rundt Oslofjorden god, som sjørret og makrell. Hva angår sjørreten er det nok gytefisk til at sjørret-bestandene oppnår sin produksjonskapasitet. Strengere reguleringer i fritidsfisket etter sjørret er derfor ikke et nødvendig tiltak for å sikre mulighetene for fremtidig sjørretfiske i fjorden. Miljødirektoratet la i sine faglige råd avgjørende vekt på at tilstanden i Oslofjorden er såpass alvorlig, Oslofjordplanens mål og ambisjoner, og muligheten for kontroll av et forbud mot saltvannsfiske. Direktoratet peker på at arbeidet med Oslofjorden understreker viktigheten av helhetlig tilnærming og samkjørte tiltak i alle sektorer.

I Oslofjorden er det i dag åpnet for fiske etter anadrome laksefisk med stang og håndsnøre, fra land og båt, hele året. I Drammensfjorden er det åpnet for fiske etter anadrome laksefisk med kilenot. Ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk har statsforvalteren mange steder fastsatt begrensninger på alt fiske, også stangfiske. Dette er mindre områder, og strekker seg som hovedregel ikke lenger enn to kilometer fra grensen elv-sjø. Statsforvalteren fastsatte 23.05.2024 ny forskrift om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, for å gi anadrome laksefisk nødvendig beskyttelse i et område av sjøen der fisken kan være særlig utsatt for overbeskatning.

Høsting og annet uttak av naturlig viltlevende dyr, herunder anadrome laksefisk, skal følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov, jf. naturmangfoldloven § 15. Vedtak om å tillate fiske etter anadrome laksefisk hjemles i lakse- og innlandsfiskloven § 33, og fattes i samsvar med naturmangfoldloven og lakse- og innlandsfisklovens formål, som er å sikre at naturlige bestander av anadrome laksefisk forvaltes slik at naturens mangfold og produktivitet bevares. Innenfor disse rammer skal loven gi grunnlag for utvikling av bestandene med sikte på økt avkastning til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere. Fiske av lakse- og innlandsfisk kan i utgangspunktet bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd, jf. naturmangfoldloven § 16 tredje ledd. Dette innebærer at høstingen skal være bærekraftig, og at bestandene skal kunne utvikle seg innenfor sikre biologiske rammer.

Forvaltningen av anadrome laksefisk er bestandsrettet, og den enkelte bestand skal i utgangspunktet ha et høstbart overskudd før det kan vurderes å tillate et fiske på bestanden.

Naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd angir tilleggshensyn som det skal legges vekt på ved avgjørelsen om å tillate høsting. Dette omfatter blant annet artens betydning for næring eller rekreasjon og høstingstradisjon i vedkommende område. Ved avgjørelsen om å tillate høsting, og om framgangsmåten ved høsting, skal det også legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig.

Forslag til nye fiskeritiltak i fisket etter anadrom laksefisk i Oslofjorden

Det foreslås nye, strengere reguleringer av fisket etter anadrom laksefisk. I nullfiskeområdene foreslår departementene stans i alt fiske. Dette vil følgelig også gjelde fiske etter anadrom laksefisk. Departementene sender derfor på høring forslag til endringer i forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen.

Klima- og miljødepartementet foreslår at anadrom laksefisk bør omfattes av nullfiskeområder på lik linje med all saltvannsfisk. Tilstanden for økosystemene i Oslofjorden er så alvorlig, at det kan forsvares at det tas i bruk ekstraordinære virkemidler, også utover det som følger av en ren bestandsrettet forvaltning. Forskriftsendringene foreslås til tross for at bestandene av sjøørret i fjorden i hovedsak er bærekraftige. Fisketrykket fra fritidsfiske i fjorden er imidlertid betydelig, og sammenlignbart med påvirkningen fra yrkesfisket. Det er derfor viktig at tiltakene for både fritidsfiske og yrkesfisket er kraftfulle og enhetlige. Departementet vurderer at det bør legges avgjørende vekt på at tilstanden i Oslofjorden er svært alvorlig med høy samlet belastning. I departementenes foreslåtte forskriftsendringer er derfor tilleggshensyn som følger av naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd, om den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig, sterkt vektet.

Videre vurderes det at kontrollen med reguleringene vil bli enklere med totalforbud mot fiske i områdene og forbudet vil også være enklere å kommunisere/ informere om. Departementet vurderer videre at ethvert fiske medføre risiko for bifangst av andre arter. Situasjonen i Oslofjorden er nå så dårlig at all bifangst utgjør en risiko og det er helt avgjørende er at den samlede belastningen på fjorden reduseres.

Innføring av forbud mot fiske etter sjøørret i nullfiskeområder vil ha konsekvenser for rekreasjon og friluftsliv i de aktuelle områdene. Sjøørretfisket er populært og utbredt blant fritidsfiskere, og lokale sports- og fritidsfiskeforeninger har mye fokus på dette fisket. Å kunne fiske fritt i sjø er en etablert rett i Norge og dette er for mange viktig for friluftsliv og naturopplevelser. Begrensninger i tilgjengelighet til fiske i store deler av Oslofjorden kan få konsekvenser for rekrutteringen til friluftsliv og lokalt engasjement knyttet til restaurering av gytebekker.

Departementet foreslår etter en samlet vurdering å ikke åpne for fiske etter anadrome laksefisk ved etablering av foreslåtte nullfiskeområder i Oslofjorden. Foreslått endring framgår av vedlagte forslag til forskrift om endringer i forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen.

Klima- og miljødepartementet vil ta nærmere stilling til om det også er behov for klargjøring av rettstilstanden, ved endringer i regionale forskrifter om fiske ved utløp av vassdrag

(forskrift 28. mars 2022 nr. 482 om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk, Vestfold og Telemark og forskrift 23. mai 2024 nr. 829 om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus). Det samme vil gjelde for de berørte nasjonalparkforskriftene (forskrift 26. juni 2009 nr. 883 om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark, Hvaler og Fredrikstad kommuner, Viken og forskrift 23. august 2013 nr. 1029 om vern av Færder nasjonalpark, Nøtterøy og Tjøme kommuner, Vestfold).

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene

Generelt

Enkelte av de foreslåtte tiltakene vil kunne medføre økte kostnader knyttet til informasjonsarbeid og kontrollvirksomhet. Flere av de foreslåtte tiltakene vil medføre økonomiske konsekvenser for fiskerinæringen og mottakene i området, i form av reduserte fangster og landinger. De mest inngripende tiltakene vil kunne føre til at noen aktører vil legge ned sin drift. Tiltakene vil også innebære konsekvenser for fritidsfiskere og friluftslivet knyttet til fjorden. Disse konsekvensene vil i hovedsak være rekreasjonsverdier og tradisjonell kunnskap, og de direkte økonomiske konsekvensene i form av verdiskaping vil være lave. Etter at tiltak er innført, vil det være behov for følgeforskning for å undersøke effekter av tiltakene, noe som kan gi økte offentlige utgifter. Det kan også være særlige grunner for å vurdere kompensasjonsordninger eller lignende for deler av næringen. Dette vil vurderes nærmere i etterkant av høringen.

Fritidsfiske

Uttak og deltakelse i fritidsfisket, både etter marine arter og anadrom laksefisk, er i liten grad kvantifisert sammenlignet med i yrkesfisket. Man har ikke gode anslag for uttaket i fritidsfisket, men det vurderes at uttaket er sammenlignbart med i yrkesfisket. Vi vet derimot at mange innbyggere deltar i fritidsfiske i Oslofjorden. I SSBs levekårsundersøkelse fra 2021 svarte i underkant av en tredjedel av respondenter fra de daværende fylkene rundt Oslofjorden at de hadde fisket det siste året (Oslo: 28 %, Viken: 34 %, Vestfold og Telemark: 33 %). En stor begrensning i disse resultatene er at det ikke skilles mellom fiske i saltvann og ferskvann.

Det kan oppstå administrative kostnader grunnet økt behov for kontroll- og informasjonsarbeid i forbindelse med tiltakene som treffer fritidsfisket. Sjøtjenesten anbefaler at regelendringer følges opp med en kommunikasjonsplan samt økt kontroll og tilstedeværelse. Nullfiskeområder vil kunne kreve koordinert samarbeid mellom ulike etater for å kontrollere etterlevelse av tiltakene. Å følge opp tiltakene som treffer fritidsfisket vil være mer ressurskrevende enn for yrkesfisket, der man i dag har gode systemer for kontroll. Det vil være svært krevende å informere fritidsfiskere om nye forvaltningstiltak i Oslofjorden, uavhengig av hvilke tiltak som vedtas. Fritidsfiskere er en sammensatt gruppe, spesielt rundt Oslofjorden og det vil være nødvendig med informasjonsarbeid gjennom ulike kanaler.

Fritidsfiske etter marine arter

Det kreves ikke registrering for å delta i fritidsfisket etter marine arter, utenom i hummerfisket, og det er ingen krav til forkunnskaper, opplæring eller rapportering. Dermed finnes det også svært lite data om omfanget av fritidsfiske. En stor overvekt av de 6574 deltakerne registrert i hummerfisket i fylkene rundt Oslofjorden i 2024 var fritidsfiskere.¹

Det er utfordrende å kvantifisere konsekvensene av bortfall av rekreasjonsmuligheter i form av fritidsfiske. NFD vurderer at de økonomiske konsekvensene av å innføre tiltakene som er foreslått i fritidsfisket samlet sett er begrensede.

Fiske etter anadrom laksefisk

Vi har lite tall for fangst i sjørretfisket i Oslofjorden. Foreløpige data fra Havforskningsinstituttet fra en stor undersøkelse fra Svenskegrensen til og med Vestfold, i perioden 1. april 2018 til 31. mars 2019, viser at det ble avlivet 13 755 sjørret i perioden. I tillegg ble det sluppet ut igjen ca. 45 000 sjørret (fang og slipp, eller fordi det var mange som var under minstemålet) (Kleiven et al. Manuskript). Rapport 1857 fra Nina m.fl. (2021)² fant at på Sør-Østlandet var det 34 % av fritidsfiskerne som fisket etter sjørret.

KLD vurderer at det ikke vil bli store økonomiske eller administrative konsekvenser ved å ikke åpne for fiske etter anadrom laksefisk i de aktuelle områdene. Det kan oppstå administrative kostnader grunnet økt behov for kontroll- og informasjonsarbeid i forbindelse med tiltakene som berører anadrom laksefisk, herunder kontroller og tilsyn ved Statens Naturoppsyn. Økonomi rundt selve fisket er lite undersøkt og vi har lite tall for fangst i sjørretfisket i Oslofjorden. Så langt vi vet, så er det mest lokale som fisker i disse områdene, og at det derfor er lite omsetning av annet enn fiskeutstyr. Det er rekreasjonsverdien som er dominerende.

KLD vurderer at innføring av forbud mot fiske etter anadrom laksefisk i nullfiskeområder i hovedsak vil ha konsekvenser for rekreasjon og friluftsliv i de aktuelle områdene. De tre foreslåtte nullfiskeområdene utgjør om lag halvparten av Oslofjordens areal, og nullfiske i disse områdene vil ramme rekreasjonsmuligheter i form av fiske etter anadrom laksefisk for fiskere som bruker disse delene av Oslofjorden.

Forslaget innebærer at det ikke lenger blir åpnet for kilenotfiske i Drammensfjorden. Det var sju påmeldte fiskere i 2024. I Buskerud og Oslo/Akershus ble det rapportert fisket til sammen 103 kg anadrome laksefisk med kilenot ifølge SSB.

¹ Antall registrert i hummerfisket i 2024 med bostedsadresse i Østfold, Oslo, Akershus, Buskerud, Vestfold eller Telemark. Man vet ikke hvor mange av disse som har fisket i et annet fylke, eller hvor mange fra andre fylker som fisker i Oslofjorden.

² <https://brage.nina.no/nina-xmllui/bitstream/handle/11250/2679961/ninarapport1857.pdf?sequence=6&isAllowed=y>

Yrkesfiske

Det vises til vurderingene under hvert enkelt tiltak. Tiltakene som foreslås vil få store økonomiske konsekvenser for enkelte aktører. Muligheten for omstilling vil variere mellom de ulike fiskeriene og mellom ulike fartøygrupper i de enkelte fiskerier.

Fjerning av dispensasjonene som er gitt fra gjeldende reguleringer vil føre til at noen av aktørene dette gjelder vil oppleve at deres næringsgrunnlag reduseres, og for noen vil dette kunne føre til at de legger ned sin drift. Aktører som må forventes at faller ut av fisket inkluderer aktører som driver et tradisjonelt garnfiske. De fleste av disse driver imidlertid ikke fiske på fulltid. Videre vil fjerningen av dispensasjonsadgangene svekke næringsgrunnlaget for å drive kaisalg betraktelig. Rekefartøyene vil miste deler av sitt næringsgrunnlag som følge av at dispensasjoner fra påbudet om sorteringsrist fjernes, og av at oppsamlingspose og krepsespalte forbys, ettersom dette vil minimere bifangst av fisk i dette fiskeriet.

Forbudet mot fiske med konvensjonelle redskaper som er egnet til å fiske bunnfisk vil føre til at aktører som fisker med disse redskapene vil måtte legge ned denne aktiviteten. Omfanget av fiske med slike redskaper er imidlertid allerede svært begrenset i Oslofjorden.

De foreslåtte nullfiskeområdene, samt det foreslåtte forbudsområdet for brisling og sild, vil uten tvil ha de største økonomiske konsekvensene blant tiltakene. Nullfiskeområdene er imidlertid utformet med et fokus på at det skal være mulig å videreføre et rekefiske selv om det blir mindre områder å drive fiske på enn tidligere. Selv om nullfiskeområdene må forventes å redusere lønnsomheten i rekefisket, antas det at de fleste fartøyene vil kunne omstille sitt fiske til områdene som forblir åpne, og det forventes ikke utfordringer i form av at rekekvoten ikke fiskes opp. Dersom havdelingstiltaket som forbyr rekefartøy over 11 meter å fiske innenfor grunnlinjene innføres i kombinasjon med nullfiskeområder, forventes det at den økonomiske byrden fordeles jevnere mellom lengdegruppene, ettersom de større fartøyene har større mulighet for å fiske i områder utenfor Oslofjorden. Det er utfordrende å forutse nøyaktig hvordan fartøyene i rekeflåten vil tilpasse seg slike endringer i reguleringene, men vurderes som ikke usannsynlig at noen fartøy vil falle ut av fisket.

Det foreslåtte forbudsområdet for fiske etter brisling og sild vil påføre noen fartøy betydelige økonomiske konsekvenser. Dette fisket har imidlertid et fåtall fartøy, der ett fartøy står for det meste av fangsten. Fartøyene det gjelder vil miste nesten alt av sine kystnære pelagiske fangster i Skagerrak. De fleste av fartøyene fisker imidlertid også relativt store kvantum utenfor Skagerrak. Det å forventes økte kostnader av å fiske tilsvarende kvantum utenfor forbudsområdet.

Fiskemottak

Fra 2013 til 2023 ble det landet fangster i 23 kommuner langs Oslofjorden. Av disse er det mottak i Hvaler og Sandefjord som synes å være de viktigste fiskemottakene. I Hvaler landes det i gjennomsnitt fangster til en verdi av over 40 millioner kroner i året, og i Sandefjord for over 10 millioner kroner. Det landes i snitt nesten 1700 tonn fangster fra Oslofjorden hvert år, hvorav rundt 560 tonn landes i utlandet. Det er rekefangstene som er viktigst for mottakene rundt Oslofjorden, samt noe bifangst av fisk i rekefisket. I 2023 ble det landet rundt 20 tonn

torskfisk, 5 tonn bruskfisk og 13 tonn flatfisk, annen bunnfisk og dypvannsfisk som bifangst fra rekefisket i Oslofjorden. Det er ingen mottak i Oslofjorden som tar imot større fangster av brisling og sild.

Påbud om sorteringsrist og forbud mot oppsamlingspose vil føre til at bifangst av fisk i rekefisket vil minimeres, noe som vil redusere landingene av fisk ved mottak i Oslofjorden. Videre kan nullfiskeområdene, samt forslaget om at kun rekefartøy under 11 meter kan fiske innenfor grunnlinjene, endre fartøyenes landingsmønster og føre til at en større andel av fangstene landes utenfor Oslofjordområdet, eller i utlandet.

Det må forventes at tiltakene som foreslås vil redusere lønnsomheten for lokale fiskerimottak og redusert verdiskapning på land.

Forslag til lokal forskrift om regulering av fiske i Oslofjorden

Forskrift om regulering av fiske i Oslofjorden

Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevende marine ressursar (havressurslova) § 16 og § 22.

Kapittel 1. Formål, definisjoner og virkeområde

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å bidra til å gjenoppbygge økosystemet i Oslofjorden

§ 2. Geografisk avgrensning

Denne forskriften gjelder for Oslofjorden definert som hele sjøområdet innenfor grunnlinjen fra og med Telemark til grensen mot Sverige. Området definert som Oslofjorden er vist i kartverktøy på Fiskeridirektoratets nettsider.

§ 3. Saklig avgrensning

Denne forskriften regulerer begrensninger på fiske etter fisk og skalldyr med unntak av anadrom laksefisk slik det er definert i lov 15. mai 1992 nr. 47 om lakse- og innlandsfiske m.v. § 5 bokstav a.

§ 4. Definisjoner

Med rekreasjonsfiske menes fiske fra fartøy som ikke er merkeregistrert og fiske fra land. Med ervervsmessig fiske menes fiske med merkeregistrert fartøy.

Kapittel 2. Forbud mot rekreasjonsfiske og ervervsmessig fiske

§ 5. Forbud mot å fiske torsk

Det er forbudt å fiske torsk. Det er likevel adgang til å beholde torsk som tas som uunngåelig bifangst ved fiske etter andre arter, og som ikke er levedyktig. Forbudet gjelder også ved dykking.

§ 6. Periodevis forbud mot å fiske i gytefelt for torsk

Fra 1. januar til og med 30. april er alt fiske forbudt i gytefelt for torsk. Forbudet gjelder også ved dykking. Gytefeltene ligger i indre fjord, Frebergsvik, Mossesundet, Sletterhausen, Hvaler, Fossingfjorden og Skåtøysund. Gytefeltene er nærmere definert med koordinater i forskrift 25. mars 2019 nr. 321 om forbud mot å fiske i gytefelt for torsk, og er vist i kartverktøy på Fiskeridirektoratets nettside.

§ 7. Forbud mot å fiske med redskaper egnet til å fange bunnfisk

Det er forbudt å fiske med bunnsatte garn, line, snurrevad, ruse og andre redskaper som er egnet til å fange bunnfisk.

§ 8. Nullfiskeområder

Alt fiske, også ved dykking, er forbudt i følgende områder:

1. Indre fjord

Nullfiskeområdet ligger innenfor linje som avgrenses av følgende koordinater

- 1 59° 24,938'N 010° 29,864'Ø
- 2 59° 25,127'N 010° 35,424'Ø

2. Færder

Nullfiskeområdet er definert ved følgende koordinater

- 1 59° 14,402'N 010° 28,211'Ø
- 2 59° 14,583'N 010° 29,010'Ø
- 3 59° 14,899'N 010° 28,995'Ø
- 4 59° 15,052'N 010° 29,266'Ø
- 5 59° 14,888'N 010° 29,637'Ø
- 6 59° 14,413'N 010° 29,995'Ø
- 7 59° 14,474'N 010° 30,395'Ø
- 8 59° 14,983'N 010° 31,149'Ø
- 9 59° 12,260'N 010° 34,741'Ø
- 10 59° 09,645'N 010° 37,559'Ø
- 11 59° 00,394'N 010° 30,786'Ø
- 12 59° 00,499'N 010° 20,990'Ø
- 13 59° 02,195'N 010° 20,085'Ø
- 14 59° 04,553'N 010° 21,820'Ø
- 15 59° 04,455'N 010° 23,542'Ø

Fra punkt 15 til punkt 1 følger avgrensningen kystkontur.

3. Hvaler

Nullfiskeområdet er definert ved følgende koordinater

- 1 58° 59,690'N 011° 04,853'Ø
- 2 58° 58,943'N 011° 04,523'Ø
- 3 58° 58,644'N 011° 03,985'Ø
- 4 58° 57,627'N 010° 58,992'Ø
- 5 58° 56,536'N 010° 55,075'Ø
- 6 58° 55,985'N 010° 51,976'Ø
- 7 58° 55,487'N 010° 49,185'Ø
- 8 58° 59,766'N 010° 46,910'Ø
- 9 58° 59,803'N 010° 46,833'Ø
- 10 59° 01,200'N 010° 40,900'Ø
- 11 59° 07,515'N 010° 40,044'Ø

12 59° 07,838'N 010° 51,373'Ø
13 59° 07,481'N 010° 52,100'Ø
14 59° 07,438'N 010° 52,064'Ø
15 59° 07,386'N 010° 52,023'Ø
16 59° 07,377'N 010° 52,015'Ø
17 59° 07,366'N 010° 52,003'Ø
18 59° 07,355'N 010° 51,991'Ø
19 59° 07,348'N 010° 51,981'Ø
20 59° 07,332'N 010° 51,945'Ø

Fra punkt 20 til punkt 1 følger avgrensningen kystkontur.

Nullfiskeområdene er vist i kartverktøy på Fiskeridirektoratets nettsider.

Kapittel 3. Begrensninger på ervervsmessig fiske

§ 9. Forbud mot fiske av sild og brisling

Det er forbudt å fiske brisling og sild med fartøy som har største lengde på eller over 13 meter.

Det er forbudt å fiske brisling og sild med fartøy som har største lengde under 13 meter i et område som ligger innenfor en linje som er avgrenset av følgende koordinater:

1 59° 04,455'N 010° 23,542°Ø
2 59° 04,456'N 010° 23,532°Ø
3 59° 04,554'N 010° 21,819°Ø
4 59° 02,196'N 010° 20,084°Ø
5 59° 00,499'N 010° 20,990°Ø
6 59° 00,270'N 010° 41,061°Ø
7 58° 54,181'N 010° 41,909°Ø

Fra punkt 7 til Svinesund følger linjen territorialgrensen mot Sverige. Forbudsområdet er vist i kartverktøy på Fiskeridirektoratets nettsider.

§ 10. Begrensninger på fiske etter reker og kreps med trål

Det er forbudt å fiske reke og kreps med trål for fartøy med største lengde på eller over 11 meter.

I fiske etter reke og kreps med trål er det påbudt med sorteringsrist. I fiske etter reke med trål er det forbudt å fiske med oppsamlingspose og krepseåpning.

Kapittel 4. Begrensninger i rekreasjonsfiske

§ 11. Redskapsbegrensning i fiske etter fisk

Det er forbudt å fiske etter fisk med andre redskaper enn håndsnøre, fiskestang eller lignende håndholdte redskaper.

§ 12. Redskapsbegrensninger i fiske etter skalldyr

Det er forbudt å fiske skalldyr med mer enn 10 teiner. Det er forbudt å fiske hummer mer enn 5 teiner. Begrensningene i antall teiner gjelder både per person og per fartøy.

Det er forbudt å fiske reke med teiner.

- a) fra land og båt, i tidsrommet 1. mars til 30. april, i følgende områder:
- i. Ryfylkefjordene i Rogaland innenfor ei linje mellom Tungenes og Kårstø, unntatt Lysefjorden innenfor Lysefjordbrua og Skjoldafjorden nord for Borgøyna,
 - ii. Hardangerfjorden innenfor ei linje mellom Bleiknes ved Husnes og til Ystadnes ved Ølve i Kvinnherad kommune,
 - iii. Møre og Romsdal, med unntak av Smøla,
- b) fra land og båt, i tidsrommet 1. mars til 31. mai, i Trøndelag,
- c) fra båt, i tidsrommet 1. mars til 31. mai, i Nordland. I Skjerstadfjorden, innenfor Fylkesvei 17, gjelder fiskeforbudet fram til 30. juni.
- d) fra land og båt, hele året, i et område i indre Oslofjord som avgrenses ved følgende koordinater (nullfiskeområde Indre fjord):

1	59° 24,938'N	010° 29,864'Ø
2	59° 25,127'N	010° 35,424'Ø

- e) fra land og båt, hele året, i et område i Færder nasjonalpark som avgrenses ved følgende koordinater (nullfiskeområde Færder):

1	59° 14,402'N	010° 28,211'Ø
2	59° 14,583'N	010° 29,010'Ø
3	59° 14,899'N	010° 28,995'Ø
4	59° 15,052'N	010° 29,266'Ø
5	59° 14,888'N	010° 29,637'Ø
6	59° 14,413'N	010° 29,995'Ø
7	59° 14,474'N	010° 30,395'Ø
8	59° 14,983'N	010° 31,149'Ø
9	59° 12,260'N	010° 34,741'Ø
10	59° 09,645'N	010° 37,559'Ø
11	59° 00,394'N	010° 30,786'Ø
12	59° 00,499'N	010° 20,990'Ø
13	59° 02,195'N	010° 20,085'Ø
14	59° 04,553'N	010° 21,820'Ø
15	59° 04,455'N	010° 23,542'Ø

Fra punkt 15 til punkt 1 følger avgrensningen kystkontur.

- f) fra land og båt, hele året, i et område i Ytre Hvaler nasjonalpark som avgrenses ved følgende koordinater (nullfiskeområde Hvaler):

1	58° 59,690'N	011° 04,853'Ø
2	58° 58,943'N	011° 04,523'Ø
3	58° 58,644'N	011° 03,985'Ø
4	58° 57,627'N	010° 58,992'Ø
5	58° 56,536'N	010° 55,075'Ø

6	58° 55,985'N	010° 51,976'Ø
7	58° 55,487'N	010° 49,185'Ø
8	58° 59,766'N	010° 46,910'Ø
9	58° 59,803'N	010° 46,833'Ø
10	59° 01,200'N	010° 40,900'Ø
11	59° 07,515'N	010° 40,044'Ø
12	59° 07,838'N	010° 51,373'Ø
13	59° 07,481'N	010° 52,100'Ø
14	59° 07,438'N	010° 52,064'Ø
15	59° 07,386'N	010° 52,023'Ø
16	59° 07,377'N	010° 52,015'Ø
17	59° 07,366'N	010° 52,003'Ø
18	59° 07,355'N	010° 51,991'Ø
19	59° 07,348'N	010° 51,981'Ø
20	59° 07,332'N	010° 51,945'Ø

Fra punkt 20 til punkt 1 følger avgrensningen kystkontur.

Nullfiskeområdene i Oslofjorden er vist i kartverktøy på Fiskeridirektoratets nettsider.

§ 4 skal lyde (endringer strøket over):

§ 4. Fiske med kilenot og lakseverp

Det er åpnet for fiske etter anadrome laksefisk med kilenot og lakseverp i de områder og til de fisketider som er angitt i vedlegget til denne forskriften. Unntatt fra dette er fiske etter sjøørret på strekningen fra Rogaland til og med region Åfjorden i Trøndelag *samt i Drammensfjorden.*

Fisketid og øvrige bestemmelser for forvaltningsregion Østlandet i vedlegget, jf. § 4, skal lyde som følger (endringer i kursiv):

Forvaltningsregion	Beskrivelse – kommune med avgrensning	Fisketid og øvrige bestemmelser for fiske etter anadrome laksefisk med kilenot og lakseverp
Østlandet	Kommunene i <i>Telemark, Vestfold, Buskerud, Akershus, Oslo og Østfold.</i>	<i>Åpnes ikke.</i>

Forskriften trer i kraft xx.xx.xxxx

Færder nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Pb. 2076
3103 TØNSBERG

Trondheim, 27.02.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/8413

Saksbehandler:
Hege Langeland

Skjøtsel og kjøring av ved

Enkelte verneområde- og nasjonalparkstyrer bruker tiltaksmidler for tilførsel av ved til åpne hytter og til bål plasser. Det er uttalt at dette bl.a. gjøres for å hindre hogst i verneområdet. Det har på bakgrunn av dette kommet opp spørsmål om motorferdsel for vedkjøringen er å anse som skjøtsel etter naturmangfoldloven § 47.

Formålet med denne veiledningen er å sikre at § 47 ikke brukes som hjemmel for tiltak som faller utenfor lovbestemmelsen.

Hva faller inn under skjøtselshjemmelen i naturmangfoldloven § 47?

Etter naturmangfoldloven § 47 er skjøtsel tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep.

Bestemmelsen gjelder tiltak som direkte opprettholder/bedrer den naturtilstanden som er angitt i verneformålet. Den konkrete utformingen av formålet i den enkelte verneforskrift har derfor stor betydning for hvilke tiltak som kan utføres. Fordi skjøtelsesbestemmelsen er knyttet opp mot naturtilstanden, er bestemmelsen tolket til å ikke dekke tiltak som utføres for friluftslivsformål. Skjøtsel er videre bare tiltak som skjer i regi av forvaltningsmyndigheten.

Forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 2008-2009) nevner bl.a. følgende eksempler på hva som ligger innenfor § 47:

- hogst og utrydding av fremmed vegetasjon
- opprydding etter tidligere naturinngrep med fjerning av forfalte anlegg
- enkel merking eller anlegg av stier, klopper mv. i verneområdet der det er nødvendig for å kanalisere ferdselen for å beskytte verneverdiene

Det følger videre av forarbeidene at forvaltningsmyndighetens rett til å utøve skjøtsel også dekker nødvendig motorferdsel i verneområdet i den forbindelse. Dersom det er nødvendig for å gjennomføre skjøtselstiltak etter naturmangfoldloven § 47, kan forvaltningsmyndigheten også benytte motorferdsel på eiendom utenfor verneområdet, se naturmangfoldloven § 72 tredje ledd.

Skjøtselstiltak skal videre varsles grunneier.

Tilførsel og utkjøring av ved

Tilførsel av ved til åpne hytter eller bålplasser anses ikke for å være skjøtsel som kan gjøres med hjemmel i naturmangfoldloven § 47. Utkjøring av ved for å forebygge at noen begår ulovlige handlinger gjennom ulovlig hogst, kan ikke regnes som skjøtselstiltak. Å utstyre hytter med ved, anser vi videre for å være en del av den virksomheten som eiere av hyttene har.

Det er verneforskriftens bestemmelser som er avgjørende mht. hva som er tillatt mht. uttak av trevirke for bålbrekking. Ulovlig uttak av trevirke/hogst bør forebygges med god informasjon. Eventuelle brudd på verneforskriften bør følges opp som en ulovlighets sak om mulig.

Når tilførsel av ved ikke anses som skjøtsel, vil motorferdselen for å kjøre ut ved ikke kunne gjøres etter naturmangfoldloven § 47. Dette betyr at Statskog, DNT og andre aktører må søke forvaltningsmyndigheten om tillatelse til motorferdsel etter verneforskriftene for å kunne kjøre ut ved til hytter.

Forvaltningsmyndigheten kan ha adgang til motorferdsel for forvaltningsoppgaver i verneforskriften. Dersom verneforskriften har en bestemmelse om dette, kan motorferdsel utføres med hjemmel i denne dersom vedkjøringen vurderes å være oppgaver for å fremme verneformålet, dvs. en forvaltningsoppgave. I tilfellet bør motorferdselen begrenses mest mulig og om mulig samordnes med annen transport i området. For andre tilfeller må motorferdselen omsøkes, og styret kan behandle en søknad om dette etter verneforskriften selv om det gjelder for egen virksomhet.

Selv om motorferdselen kan være hjemlet i en bestemmelse om adgang til motorferdsel i forbindelse med forvaltningsoppgaver, kreves grunneiers tillatelse og tillatelse etter motorferdselloven. Dette er annerledes for motorferdsel etter § 47, hvor det ikke kreves tillatelse fra grunneier. I praksis er det videre lagt til grunn at motorferdselloven ikke er til hinder for motorferdsel ved skjøtselstiltak etter § 47.

Kort om bruk av tiltaksmidler

Tiltaksmidler er øremerket tiltak som kan forbedre eller opprettholde verneverdiene. De kan også benyttes til tilretteleggingstiltak, men innenfor visse rammer. Det er ikke slik at tiltak det gis midler til automatisk er å anse som skjøtsel som faller inn under § 47. Forvaltningsmyndigheten må vurdere konkret om tiltak faller inn under skjøtselshjemmelen i § 47 eller om det kreves dispensasjon etter verneforskriften.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Kopi til:

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvaltaren i Vestland
Statsforvaltaren i Rogaland
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus

Postboks 2520 6404 MOLDE
Postboks 700 9815 VADSØ
Njøsavegen 2 6863 LEIKANGER
Postboks 59 4001 STAVANGER
Postboks 504 4804 ARENDAL
Postboks 987 2604 LILLEHAMMER
Postboks 1405 8002 BODØ
Postboks 2600 7734 STEINKJER
Postboks 2076 3103 TØNSBERG
Postboks 325 1502 MOSS

ST 3/2025 Delegerete saker

Sail On AS

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2025/746-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 06.02.2025

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Tillatelse - Færder nasjonalpark - organisert ferdsel på generelt grunnlag - seilbåt- og RIB turer - Sail On AS

Vedtak

Sail On AS gis tillatelse til organiserte turer i Færder nasjonalpark, på øyene Færder fyr (Tristein), Fulehuk, Ildverket, Kongshavnsund i 2025. Tillatelsen gis under henvisning til verneforskriftens § 3, punkt 5.3. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen er gyldig til 31.12.25
- Etablerte stier og ferdselsårer skal benyttes
- Ferdslsforbudet på sone B øyer fra 15.4-15.7 må hensyntas. Det inkluderer at all aktivitet nærmere enn 50 m ikke er tillatt
- Det må utvises hensyn til beitedyr, fugler, sårbare planter og friluftslivsbrukere
- Hunder må holdes i bånd
- Det forutsettes sporløs ferdsel av brukerne

Dokumenter i saken

Søknad fra Sail On AS av 15.01.25

Epost frå Færder nasjonalpark 03.02.25 etterspør tilleggsinformasjon

Tilleggsinformasjon fra Sail On AS i epost av 03.02.25

Søknaden

Frå søknaden:

Sail On AS ønsker å om organisert ferdsel Færder nasjonalpark.

Sail On AS operer i dag i Færder Nasjonalpark med seilbåter og RIBer. Hver båt har opp til 12 passasjerer, og vi opererer fra 1 til flere båter. Nedenfor er listet områder vi søker om tillatelse om organisert ferdsel på generelt grunnlag, som skal være gjeldende over flere år fremover i tid.

Aktuelle øyer og steder i FNP vi ønsker dispensasjon for å organisert aktivitet mer enn 3 ganger i året eller med flere enn 50 deltakere er:

1. Verdens ende gjestehavn
2. Færder fyr
3. Fulehuk

4. Østre Bolærne gjestehavn og Kongesundet brygge

5. Vestre Bolærne havn i Jensesundet

6. Ihleverket bryggeanlegg og eller Paradisbukta

Reiserute i parken vil variere noe, og vi følger skipsleder og bi leder når det er aktuelt. Vi holder mer enn 50m fra områder med fuglereservat i perioden 15 april til 15 juli, og fartsgrenser slik de er publisert av kystverket.

Vårt formål er å vise gjennom våre organiserte turer det fantastiske natur- og arts mangfoldet, historien og særegenheten dette området har, samt gi våre kunder en helt spesiell opplevelse av parken, nærheten til elementene og naturen plattformene RIB og seilbåter gir. Sail On er Miljøfyrtårnsertifisert, og søker alltid å vise hensyn og belaste natur og miljø minst mulig der vi ferdes. Dette gjøres ved å senke farten når nødvendig, få ned støy, bruke tid på å fortelle og formidle alt det Færder Nasjonalpark tilbyr, og ikke ferdes, går i land på steder hekking, eller annet tilsier at dette ikke er innenfor verneforskriften eller forvaltningsplanen. Dette betyr også å instruere passasjerer og deltakere på våre aktiviteter om hva de kan og ikke kan gjøre der vi tar dem i land. F.eks. holde seg innenfor oppmerkede områder på Færder fyr i hekkeperioden av hensyn til fuglene som hekker.

Si fra om det er noe mer dere trenger fra oss. Mvh

Carl Roar Aamli

Tilleggsinformasjon:

Våre båter er godkjent for persontransport opp til 12 pax. Normalt er det 1-2 båter om gangen. Men av og til vil det være større grupper. Statistisk sett vil de være fra 3-5 båter, men en sjelden gang vil det kunne være mer. Vi er jo i salgsmodus, og selger den flotte skjærgården så godt vi kan. Aktørene vi leier inn dersom vi har behov for flere båter vil være de samme som var invitert på møte vi hadde sammen med dere sist.

Færder Fyr 30-50

Fulehuk 20-30

Østre Bolæren (begge steder) 5-10

Vestre Bolæren 0-5

Ildverket 0-5

Søknaden er vurdert i samsvar med

Søknaden er vurdert i samsvar med verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, punkt 5.3 organisert ferdsel. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i mindre saker som ikke har prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på (utdrag):

- Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser

- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø
- Et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder
- Viktige naturtyper som kystfuruskog, rik sumpskog og edelløvskog, strandenger og strandsumper på østre del av Sandø og Mellom Bolæren
- En lite påvirket kystskog på Vestre Bolæren, som viser stor grad av variasjon i utforming og artssammensetning
- Leveområder for flere truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters

Allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv, med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Søknaden vurderes i forhold til vernebestemmelsene for Færder nasjonalpark, hvor § 5.3, organisert ferdsel og § 1 verneformålet gir viktige føringer.

Aktivitetene faller inn under begrepet «organisert ferdsel» i verneforskriftens § 3, pkt. 5.3: «Bestemmelsene i denne forskrift, med unntak av § 3 pkt. 5.2 er ikke til hinder for organisert turvirksomhet så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende. Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen, jf. § 5»

§ 3 pkt. 5.2 gjelder ilandstigningsforbud i sone B (fuglefredningsområder) i perioden 15.04 til 15.07 kommer også til anvendelse.

Forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark gir følgende retningslinjer for organisert ferdsel: «Ofte vil det være en sammenheng mellom omfanget av den organiserte ferdselen og faren for skade på naturmiljøet. Ferdselen betraktes som organisert når personer, lag, firmaer e.l. planlegger, koordinerer eller arrangerer aktiviteten, samtidig som ferdselen omfatter grupper eller deltakere eller foregår med en viss hyppighet over et tidsrom.»

«Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha dispensasjon. Kriteriet «som kan skade naturmiljøet» gjelder både for organisert ferdsel og andre ferdselsformer. Kriteriet angir videre at ferdselen kun trenger å ha potensial til å skade naturmiljøet, ikke at skade nødvendigvis oppstår i alle tilfeller.»

Følgende typer av organisert ferdsel krever **alltid** tillatelse:

- Grupper og arrangementer med minst 50 deltagere. Skoleklasser på tur omfattes normalt ikke av denne regelen, bortsett fra hvis antallet blir over 90 deltagere (tre skoleklasser).
- Grupper og arrangementer med færre enn 50 deltagere, når aktiviteten planlegges gjennomført minst tre ganger pr år på samme sted. Alminnelig turaktivitet i mindre grupper i regi av familie og venner krever likevel ikke tillatelse etter denne regelen.
- Teltleire med minst 10 telt.

Søknaden skal videre vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8-12. Vurdering etter disse prinsippene skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-

prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Færder nasjonalpark omfatter så godt som hele skjærgården på østsiden av Nøtterøy og Tjøme. Området har i mange tiår vært benyttet av lokalbefolkning og tilreisende til soling, bading, telting og rekreasjon. Aktivitetene har omfattet alle typer båt, fra små joller, seilbåter i alle størrelser, landstedsbåter, og til større båter for overnatting. Den senere tiden har en ny type brukere inntatt skjærgården med padlere, både organiserte og uorganiserte. Padling organiseres både av frivillige foreninger, men det drives også kommersiell aktivitet av flere firma.

I tillegg til disse aktivitetene tilbyr flere aktører ulike guidede turer i Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvaltningen har ingen oversikt over totalt antall, men er kjent med at det er flere forskjellige aktører.

Søknaden fra Sail On AS omhandler følgende steder i Færder nasjonalpark: Færder fyr, Fulehuk, Østre Bolæren, Ildverket. Østre Bolæren gjestehavn, Vestre Bolæren havn i Jensesund og Verdens Ende gjestehavna ligger i randsonen av Færder nasjonalpark, men båtrotene vil gå gjennom nasjonalparken. Videre skriver tiltakshaver at reiseruten i parken vil variere noe, men at de følger skipsleder og bi-leder når det er aktuelt, og at de overholder avstanden med 50 m til sjøfuglreservater i hekketiden, og de fartsgrenser som er publisert. Båtene er godkjent til 12 pax, og vanligvis er det 1-2 båter om gangen, men har også av og til større grupper. Bedriften beskriver at deres formål er å vise den fantastiske natur- og artsmangfold som finnes, historien og særegenheten ved nasjonalparken. Bedriften er Miljøfyrtårnsertifisert. Det er forståelig at det er vanskelig å forutsi det totale antall, men tiltakshaver antyder at Færder Fyr og Fulehuk får flest besøk, med hhv 30-50 og 20-30 besøk. De øvrige anløpsstedene ligger i størrelsesorden 0-10 ganger, med 5-10 ganger på Østre Bolæren og få anløp på Ildverket.

Forvaltningsmyndigheten har anledning til å innvilge flerårige tillatelser, men det vurderes at føre-var-prinsippet og samlet belastning bør vektlegges ved at det ved denne søknaden gis en ettårig tillatelse, slik at forvaltningen kan vurdere påvirkningen av en slik aktivitet og den samlede belastningen ved at det er flere som søker om organisert aktivitet til samme steder. Anløpsområdene vil også i større eller mindre grad benyttes av småbåttbrukere og padlere, slik at forvaltningen ikke har full oversikt over den samlede belastningen.

Kartlegginger i Færder nasjonalpark viser at det er en rekke sårbare arter og truede naturtyper som potensielt kan skade ved stor ferdsel. Gjennom Besøksstrategien for Færder nasjonalpark har nasjonalparkforvaltningen pekt på områder som så langt vurderes som robuste og tåler økt besøkstrykk. Dette er også øyer som har en viss grad av tilrettelegging, f.eks. renovasjon og toalett. Det er også forvaltningens vurdering at disse øyene har stor opplevelsesverdi, i tillegg til store naturverdier på ulike måter.

Det pågår diskusjoner i forvaltningsmiljøet på hva som er tålegrensen for f.eks. Færder Fyr (Tristein), men også andre steder. Det er stor utfart på fine helge- og sommerdager, og det er en kystledhytte på øya, med vertskap, og i tillegg har Kystverket fortsatt installasjoner som må vedlikeholdes. Øya er ikke et sjøfuglområde (sone B), men det er hekkende sjøfugl på øya i vårsesongen, slik at forvaltningen har satt opp egne varsomhetsskilt. Dette gjør det imidlertid noe utfordrende med besøkende på øya, da det ikke er merkede, etablerte stier.

Det er også en pågående diskusjon om tålegrensen for en rekke sjøfuglbestander i nasjonalparken. Bestanden av sjøfugl har gått ned de senere årene, og flere arter er på Miljødirektoratets liste over truede arter (rødlista).

I perioden 15.4 til 15.7 er det forbudt å gå i land i sone B (fuglefredningsområder, ref. § 3, pkt. 5.2). Det er i denne perioden heller ikke tillatt å komme nærmere enn 50 m fra land. Det er fortsatt fugl på reir i juni, og det er også kjent at flere fuglearter ikke har flyvedyktige unger når dagens ferdselsforbud opphører, dvs. 15.7. Det påhviler derfor aktøren et ansvar for å ferdes med hensyn til sjøfugl. Forvaltningen er kjent med enkelte områder med kolonier av hekkende sjøfugl som ikke er definert som sone B (sjøfuglområde med restriksjoner) og har satt opp informasjonsskilt på disse områdene, hvorav Færder fyr (Tristein) er et av disse områdene.

Besøksstrategien til Færder nasjonalpark legger opp til at forvaltningen skal bidra til lokal verdiskapning. Et viktig prinsipp for besøksstrategi i verneområder er imidlertid at i de tilfeller det er konflikt mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskapning, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Hurtiggående fartøy nær land, med påfølgende bølger og støy, kan være en trussel mot fuglelivet, men i tillegg kan det oppleves som en trussel for det enkle friluftslivet ved at opplevelsesverdien forringes. Undersøkelser knyttet til arbeidet med besøksstrategien indikerer at det kan være noen utfordringer knyttet til opplevelsen av andres båtbruk, spesielt fart, bølger og uvetting kjøring. Høy fart og bølger kan også oppleves som en trussel av padlermiljøer og mindre båter.

Det er aktørens ansvar å utvise et generelt hensyn til alle brukergrupper.

Nasjonalparkforvaltningen jobber med skjøtsel av naturtyper og kulturlandskapet, i tillegg finnes tilretteleggingstiltak, så som bord/benker/bålpanner/enkle brygger, toaletter og renovasjonsordning. Et annet tiltak er merking av stier og myrbruer. Det er merket kyststi på en rekke av øyene i nasjonalparken.

Fjell og svaberg er en ikke-fornybar ressurs, og uvetting bålbrenning kan gjøre stor skade. Nasjonalparkforvaltningen har satt ut en rekke bålpanner og oppfordrer til å benytte disse ved bålbrenning. Et alternativ er et mindre bål i vannkanten (fjæra), men da bør sporene etter bålbrenning fjernes.

Av hensyn til naturmiljøet er det også ønskelig at ilandstigning i størst mulig grad foregår på steder med renovasjon/toalett.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende. Søker er godt kjent i området, og vurderes å vise forståelse for fuglefredningsområder og regler i nasjonalparken. Forvaltningen har mindre kunnskap om samlet påvirkning av alle besøkende i nasjonalparken, og omfanget av besøkende.

§ 9 Føre-var-prinsippet. Det vurderes at omfanget av slitasje av aktiviteten er ukjent. Omfanget av antall turer og besøkende samt omfanget av antall aktører er ukjent. Føre-var-prinsippet kommer derfor til anvendelse.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. En påvirkning av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Søknaden og potensiell slitasje må derfor sees i sammenheng med andre tiltak som kan påvirke verneverdiene. Friluftsbukere benytter i større og mindre grad de samme områdene. Ved å benytte tilrettelagte og robuste øyer, minskes faren for omfattende påvirkning på verneverdiene.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Denne paragrafen kommer i mindre grad til anvendelse, men f.eks. forsøpling kan være et tema. Kostnader for eventuell opprydning påhviler aktøren.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Søker er miljøfyrtårnssertifisert, og viser til god kjennskap til fartsgrenser og til å utvise hensyn til fuglefredningområder med tilhørende restriksjoner. Det bør også utvises aktsomhet mot andre brukere av nasjonalparken.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold Færder kommune	Stadionveien 5 Postboks 250	3214 3163	SANDEFJORD NØTTERØY

RIB Adventure

Saksbehandler Anne Sjømøling

Vår ref. 2025/2217-0

Dykkar ref.

Dato 17.02.2025

Delegert vedtak

Delegasjonssak

Tillatelse ferdsel sesongen 2025 Færder nasjonalpark Rib Adventure

Vedtak

RIB Adventure gis tillatelse til organiserte turer i Færder nasjonalpark, på øyene Tristein/Færder Fyr, Ildverket og Store Færder i 2025. Tillatelsen gis under henvisning til verneforskriftens § 3, punkt 5.3. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen er gyldig til 31.12.25
- Etablerte stier og ferdselsårer skal benyttes
- Ferdselforbudet på sone B øyer fra 15.4-15.7 må hensyntas. Det inkluderer i tillegg at all aktivitet nærmere enn 50 m er ikke er tillatt
- Det må utvises hensyn til beitedyr, fugler, sårbare planter og friluftslivsbrukere
- Hunder må holdes i bånd
- Det forutsettes sporløs ferdsel av besøkende

Dokumenter i saken

Søknad frå RIB Adventure 20.01.25

Spørsmål om tilleggsinformasjon fra Færder nasjonalpark 20.01.25

Tilleggsinformasjon frå RIB Adventure 20.01.25

Søknaden

Utdrag:

Jeg har ikke veldig mange turer i Nasjonalparken. Vil anta et snitt på 5 – 8 turer pr sesong. Som oftest med en eller to båter.

Jeg selger kun en type tur i området. I korte trekk er det ut Vestfjorden, om Stauper og Verdens Ende før vi tar en stopp på Tristein/Færder Fyr for historiefortelling og en medbrakt snack/drikke. Retur om Fulehuk, Østre Bolæren og inn ved Husøy.

Søknaden gjelder i all hovedsak landgang på Tristein/Færder Fyr.

Noen få ganger ligger sjøen blank og det er mulig å gå inn på Store Færder v/Hovik. Det er svært sjelden dette går. I løpet av de 23 sesongene jeg har drevet med dette har jeg bare vært i land 5-6 ganger. (Da i årene etter at venneforeningen har ryddet veien opp til gamle fyret/tønna)

Søknaden gjelder da også landgang på Store Færder maks 2-3 ganger pr sesong. Vi benytter selvfølgelig de oppmerkede turstiene opp til fyret/tønna.

Andre ganger kan det være sterk vind og mye sjø i området. Vi benytter da brygga på vestsiden av Ildjernet til en liten stopp. Dette er også maks 2-3 ganger pr sesong. Søker også om dette.

Spørsmål:

Vi har ofte seilt gjennom sundet mellom Østre Bolæren og Garnholmen. Vanskelig å se på kartet om det er definert som forbudsområde i hekketid. Fint å få avklart det.

Tilleggsinformasjon:

Ved landgang på Store Færder så brukes kun merkede stier fra Hovik og opp til Tønna/info skilt på toppen. Har ikke observert hekkende fugl akkurat i dette området.

Ved landgang på Tristein/Færder fyr så brukes kun opparbeidet vei/sti fra brygge og opp til fyret. Ved landgang Ildverket så brukes kun brygge, Ingen ferdseil på øya.

Vanlig antall deltagere 8 – 16 pers pr tur.

Ang sundet mellom Garnholmen og Østre Bolæren. Vi går aldri i land her, Seiler kun sakte i mellom for å kikke på selkolonien på skjærene ved SØ siden av utløpet.

Jeg får ikke målt distanse nøyaktig i sundet, så det jeg lurte på om det er lov å passere hvis man bruker vestsiden.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Søknaden er vurdert i samsvar med verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, punkt 5.3 organisert ferdseil. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i mindre saker som ikke har prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på (utdrag):

- Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser
- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø
- Et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder
- Viktige naturtyper som kystfuruskog, rik sumpskog og edelløvsog, strandenger og strandsumper på østre del av Sandø og Mellom Bolæren
- En lite påvirket kystskog på Vestre Bolæren, som viser stor grad av variasjon i utforming og artssammensetning
- Leveområder for flere truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters

Allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv, med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Søknaden vurderes i forhold til vernebestemmelsene for Færder nasjonalpark, hvor § 5.3, organisert ferdseil og § 1 verneformålet gir viktige føringer.

Aktivitetene faller inn under begrepet «organisert ferdseil» i verneforskriftens § 3, pkt. 5.3:

«Bestemmelsene i denne forskrift, med unntak av § 3 pkt. 5.2 er ikke til hinder for organisert

turvirkosomhet så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende. Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen, jf. § 5»

§ 3 pkt. 5.2 gjelder ilandstigningsforbud i sone B (fuglefredningsområder) i perioden 15.04 til 15.07 kommer også til anvendelse.

Forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark gir følgende retningslinjer for organisert ferdsel: *«Ofte vil det være en sammenheng mellom omfanget av den organiserte ferdselen og faren for skade på naturmiljøet. Ferdselen betraktes som organisert når personer, lag, firmaer e.l. planlegger, koordinerer eller arrangerer aktiviteten, samtidig som ferdselen omfatter grupper eller deltakere eller foregår med en viss hyppighet over et tidsrom.»*

«Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha dispensasjon. Kriteriet «som kan skade naturmiljøet» gjelder både for organisert ferdsel og andre ferdselsformer. Kriteriet angir videre at ferdselen kun trenger å ha potensial til å skade naturmiljøet, ikke at skade nødvendigvis oppstår i alle tilfeller.»

Følgende typer av organisert ferdsel krever **alltid** tillatelse:

- Grupper og arrangementer med minst 50 deltagere. Skoleklasser på tur omfattes normalt ikke av denne regelen, bortsett fra hvis antallet blir over 90 deltagere (tre skoleklasser).
- Grupper og arrangementer med færre enn 50 deltagere, når aktiviteten planlegges gjennomført minst tre ganger pr år på samme sted. Alminnelig turaktivitet i mindre grupper i regi av familie og venner krever likevel ikke tillatelse etter denne regelen.
- Teltleire med minst 10 telt.

Søknaden skal videre vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8-12. Vurdering etter disse prinsippene skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Færder nasjonalpark omfatter så godt som hele skjærgården på østsiden av Nøtterøy og Tjøme. Dette området har i mange tiår vært benyttet av lokalbefolkning og tilreisende til ulike typer aktivitet som soling, bading, teltning og rekreasjon. Båtbruken omfatter alle typer båt, fra små joller, seilbåter i alle størrelser, landstedsbåter, og til større båter for overnatting. Den senere tiden har en ny type brukere inntatt skjærgården med padlere. Padling organiseres både av frivillige foreninger, men det drives også kommersiell aktivitet, i tillegg til uorganisert egenaktivitet. Nasjonalparkforvaltningen er kjent med at det i tillegg er flere aktører som tilbyr ulike guidede turer i Færder nasjonalpark.

Nasjonalparkforvaltningen har ingen oversikt over totalt antall aktører.

Søknaden fra RIB Adventure omhandler følgende steder i Færder nasjonalpark: Tristein/Færder Fyr, Store Færder og Ildverket for ilandstigning, men båtrotene går fra Vestfjorden og inn i og gjennom Færder nasjonalpark, forbi Fulehuk, Østre Bolæren og inn Husøysund.

Søkeren beskriver omfanget som begrenset, med 5-8 turer i nasjonalparken, med 8-16 personer pr. tur. Søker antyder 5-8 turer på Tristein/Færder Fyr, inntil 3 ganger på Store Færder og inntil 3 ganger på Ildverket. Søker sier de vil forholde seg til merkede stier.

I tillegg spør søker om det er tillatt å bruke sundet mellom Østre Bolæren og Garnholmen i perioden med ferdselsforbud.

Forvaltningsmyndigheten har anledning til å innvilge flerårige tillatelser, men det vurderes at føre-var-prinsippet og samlet belastning bør vektlegges ved at søknaden gis en ettårig tillatelse, slik at

forvaltningen kan vurdere påvirkningen av en slik aktivitet og den samlede belastningen ved at det er flere som søker om organisert aktivitet til samme steder. Anløpsområdene vil også i større eller mindre grad benyttes av småbåttbrukere og padlere, slik at forvaltningen ikke har full oversikt over den samlede belastningen.

Kartlegginger i Færder nasjonalpark viser at det er en rekke sårbare arter og truede naturtyper som potensielt kan skade ved stor ferdsel. Gjennom Besøksstrategien for Færder nasjonalpark har nasjonalparkforvaltningen pekt på områder som så langt vurderes som robuste og tåler økt besøkstrykk. Dette er også øyer som har en viss grad av tilrettelegging, f.eks. renovasjon og toalett. Det er også forvaltningens vurdering at disse øyene har stor opplevelsesverdi, i tillegg til store naturverdier på ulike måter.

Det går beitedyr på en rekke øyer i nasjonalparken, og av den grunn er det utvidet båndtvang fram til 15. oktober. Det er svært viktig både for beitedyr og evt. bakkehekkende fugl at båndtvangen respekteres.

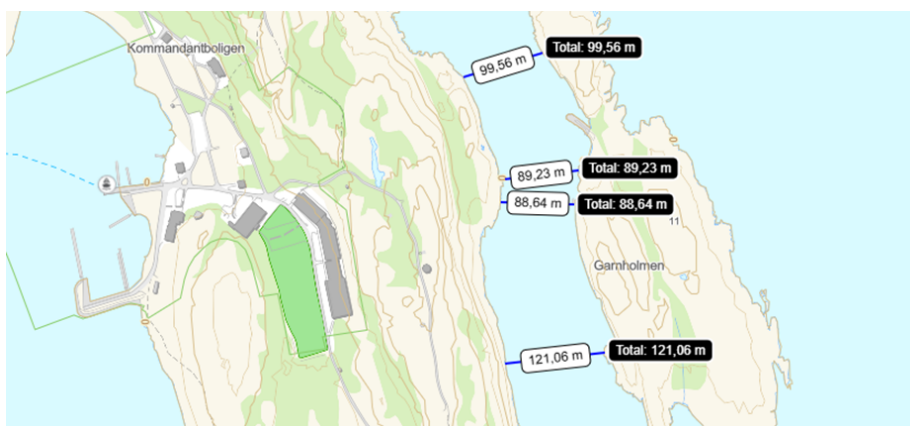
Det pågår diskusjoner i forvaltningsmiljøet på hva som er tålegrensen for f.eks. Færder Fyr (Tristein). Det er stor utfart på fine helge- og sommerdager, og det er en kystledhytte på øya, med vertskap, og i tillegg har Kystverket fortsatt installasjoner som må vedlikeholdes.

Tristein/Færder fyr ikke et sjøfuglområde (sone B), men det er hekkende sjøfugl på øya i vårsesongen, slik at forvaltningen har satt opp egne varsomhetsskilt. Dette gjør det imidlertid noe utfordrende med besøkende på øya, siden det ikke er merkede, etablerte stier på øya. Det krever at besøkende viser hensyn til hekkende fugl og holder god avstand.

Sone B – fuglefredningsområder (sjøfuglreservater)

I perioden 15.4 til 15.7 er det forbudt å gå i land i sone B (fuglefredningsområder, ref. § 3, pkt. 5.2). Det er i denne perioden heller ikke tillatt å komme nærmere enn 50 m fra land. Det er fortsatt fugl på reir i juni, og det er også kjent at flere fuglearter ikke har flyvedyktige unger når dagens ferdselsforbud opphører, dvs. 15.7. Det påhviler derfor aktøren et ansvar for å ferdes med hensyn til sjøfugl. Forvaltningen er kjent med enkelte områder med kolonier av hekkende sjøfugl som ikke er definert som sone B (sjøfuglområde med restriksjoner) og har satt opp informasjonsskilt på disse områdene, hvorav Færder fyr (Tristein) er et av disse områdene.

Søker forespør om ferdsel i sundet mellom Østre Bolæren og Garnholmen. Sundet er ca. 88,6 m på det smaleste. Kravet er at man ikke skal være nærmere land enn 50 m i perioden med ferdselsforbud. Det er derfor anledning til å kjøre gjennom sundet, men det må utvises aktsomhet for fugl i området.

Store Færder er en øy langt ute i havgapet i Færder nasjonalpark. Det er en rekke hekkende sjøfuglbestander på øya, og flere av øyene, holmene og skjærene rundt Store Færder er sjøfuglområder (sone B) med ferdselsrestriksjoner. Det har kommet mye ny kunnskap de senere årene om fuglenes adferd og hva som skremmer. Det er slik at padlere, som har en stille og rolig adferd, også kan forstyrre og stresse fugl, uten at de skremmes opp. Forvaltningen mener det er behov for at de ytterste områdene fortsatt skal være lite besøkt, slik at sjøfugl kan være mest mulig uforstyrret. Den mest sårbare perioden er i hekkesesongen fra 15.4-15.7, selv om vi vet at flere sjøfugl fortsatt ikke har flyvedyktige unger før nærmere august.

RIB Adventure søker om 2-3 ilandstigninger på Store Færder, og vil benytte merkede turstier på sine besøk.

Øya er ikke stengt for besøkende, og søknaden vurderes ikke å være omfattende med hensyn til besøk. Dette er imidlertid kun en aktør, og nasjonalparkforvaltningen har ikke oversikt over totalt antall besøk. Forvaltningen oppfordrer til å vise særlig hensyn i hekkeperioden.

Besøksstrategien til Færder nasjonalpark legger opp til at forvaltningen skal bidra til lokal verdiskapning. Et viktig prinsipp for besøksstrategi i verneområder er imidlertid at i de tilfeller det er konflikt mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskapning, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Hurtiggående fartøy nær land, med påfølgende bølger og støy, kan være en trussel mot fuglelivet, men i tillegg kan det oppleves som en trussel for det enkle friluftslivet ved at opplevelsesverdien forringes. Undersøkelser knyttet til arbeidet med besøksstrategien indikerer at det kan være noen utfordringer knyttet til opplevelsen av andres båtbruk, spesielt fart, bølger og uvetting kjøring. Høy fart og bølger kan også oppleves som en trussel av padlermiljøer og mindre båter. Det forutsettes at aktøren forholder seg til fartsbestemmelsene i området, og det er aktørens ansvar å utvise et generelt hensyn til alle brukergrupper, og tilpasse farten etter forholdene.

Nasjonalparkforvaltningen jobber med skjøtsel av naturtyper og kulturlandskapet, i tillegg finnes tilretteleggingstiltak, så som bord/benker/bålpanner/enkle brygger, toaletter og renovasjonsordning, og merkede stier på utvalgte øyer.

Fjell og svaberg er en ikke-fornybar ressurs, og uvetting bålbrekking kan gjøre stor skade. Nasjonalparkforvaltningen har satt ut en rekke bålpanner og oppfordrer til å benytte disse ved bålbrekking. På Ildverket er det satt opp flere bålpanner.

Forvaltningen oppfordrer også til å benytte øyer med toalett. Det forutsettes at evt. søppel tas med i retur.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende. Søker har fått informasjon om utfordringene og hensyn som må tas. Forvaltningen har mindre kunnskap om samlet påvirkning av alle besøkende i nasjonalparken, og omfanget av besøkende.

§ 9 Føre-var-prinsippet. Det vurderes at omfanget av slitasje og forstyrrelse fra aktiviteten er ukjent. Omfanget av antall turer og besøkende samt omfanget av antall aktører er ukjent. Føre-var-prinsippet kommer derfor til anvendelse i forhold til en at tillatelsen gjelder for ett år.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. En påvirkning av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Søknaden og potensiell slitasje må derfor sees i sammenheng med andre tiltak som kan påvirke verneverdiene. Friluftsbukere benytter

i større og mindre grad de samme områdene. Ved å benytte tilrettelagte og robuste øyer, minskes faren for omfattende påvirkning på verneverdiene.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Denne paragrafen kommer i mindre grad til anvendelse, men f.eks. forsøpling kan være et tema. Kostnader for eventuell opprydning påhviler aktøren.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Søker viser til kjennskap til sjøfuglområder. Det må utvises aktsomhet og hensyn til andre brukergrupper i nasjonalparken. Fartsgrenser må overholdes. Søker har også båtruter utenfor nasjonalparken.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY

Solveig Foster-Pilkington

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2025/1842-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 27.02.2025

Delegert vedtak

Delegasjonssak

Tillatelse - Færder nasjonalpark - Moutmarka - organisert ferdse - feiring av friluftslivets år med guide fra Oslofjordens Friluftsråd - Vestfold fylkeskommune

Vedtak

Vestfold fylkeskommune v/kulturseksjonen gis tillatelse til en organisert tur i Moutmarka 14. mai 2025. Tillatelsen gis under henvisning til verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, pkt. 5.3: Organisert ferdse, kulepunkt to: «Organisert ferdse og ferdseformer som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder arrangement 14.05.25
- Tillatelsen gjelder inntil 100 personer
- Det forutsettes at turen ledes av guide fra Oslofjordens Friluftsråd

Dokumenter i saken

Søknad frå Vestfold Fylkeskommune av 07.02.25

Søknaden

Frå søknaden:

Kulturseksjonen i Vestfold fylkeskommune planlegger en kulturdag i det fri i området rundt Verdens Ende onsdag 14.mai kl.9-15.

Tema for samlingen er friluftslivets år og vi planlegger å ha hele arrangementet utendørs. Antall deltakere vil være ca 80-100 personer.

Arrangementet vil begynne ved uteamfiet med informasjon og opplevelser i plenum, deretter noen stasjoner hvor deltakerne vil lære mer om østersdugnaden, skjærgårdstjenesten og jeger og fisk.

Deretter går vi til Torås fort for å spise lunsj. Etter lunsjen tar vi turen inn i Moutmarka der vi vil bli ledet og få informasjon av Kjetil Johannessen i Oslofjordens Friluftsråd (OF).. Vi vil holde oss til oppmerkede stier.

Vi vil være i Moutmarka i tidsrommet 13.00 – 14.30.

Vi søker med dette om å gå en organisert tur i Moutmarka med guide fra OF onsdag 14.mai.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 1, verneformål og § 3, punkt 5.3, organisert ferdsel.

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra nasjonalparkstyret.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Verneforskriftens § 3, punkt 5 omhandler ferdsel, og punkt 5.3: Organisert ferdsel.

Retningslinjer er gitt i forvaltningsplanen, kapittel 3.6 Friluftsliv og ferdsel.

Søknaden skal vurderes i forhold til vernebestemmelsene for Færder nasjonalpark, hvor § 5.3, organisert ferdsel og § 1 verneformålet gir viktige føringer.

Aktiviteten faller inn under begrepet «organisert ferdsel» i verneforskriftens § 3, pkt. 5.3: *«Bestemmelsene i denne forskrift, med unntak av § 3 pkt. 5.2 er ikke til hinder for organisert turvirksomhet så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende. Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen, jf. § 5»*

Forvaltningsplanen gir følgende retningslinjer for organisert ferdsel:

«Ofte vil det være en sammenheng mellom omfanget av den organiserte ferdselen og faren for skade på naturmiljøet.»

Ferdselen betraktes som organisert når personer, lag, firmaer e.l. planlegger, koordinerer eller arrangerer aktiviteten, samtidig som ferdselen omfatter grupper eller deltakere eller foregår med en viss hyppighet over et tidsrom.»

«Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha dispensasjon. Kriteriet «som kan skade naturmiljøet» gjelder både for organisert ferdsel og andre ferdselsformer. Kriteriet angir videre at ferdselen kun trenger å ha potensial til å skade naturmiljøet, ikke at skade nødvendigvis oppstår i alle tilfeller.»

Følgende typer av organisert ferdsel krever alltid tillatelse:

- Grupper og arrangementer med minst 50 deltagere. Skoleklasser på tur omfattes normalt ikke av denne regelen, bortsett fra hvis antallet blir over 90 deltagere (tre skoleklasser).
- Grupper og arrangementer med færre enn 50 deltagere, når aktiviteten planlegges gjennomført minst tre ganger pr år på samme sted. Alminnelig turaktivitet i mindre grupper i regi av familie og venner krever likevel ikke tillatelse etter denne regelen.
- Teltleire med minst 10 telt.

Vurdering

Kulturseksjonen i Vestfold fylkeskommune søker om et større arrangement i tilknytning til Friluftslivets år 2025. Arrangementet faller inn under søknadsplikten, da søker viser til en forventet deltagelse på 80-100 personer.

Turen vil bli ledet av guide frå Oslofjordens Friluftsråd, som i tillegg til å ha god kompetanse og forståelse for naturverdiene og behovet for sporløs ferdsel også representerer grunneier (OF).

Moutmarka er et mye besøkt område med tilrettelagte og oppmerkede stier, og naturlige svaberg. Området er kjent for sitt store biologiske mangfold, med blant annet mange sårbare og truede karplanter. Deler av området er viktig rasteplass for sjøfugl, og tidsvis hekker enkelte arter i området. Forvaltningen mottar flere søknader årlig om organisert ferdsel, i tillegg til at dette område er et svært mye brukt turområde for lokalbefolkningen og tilreisende.

Mange store grupper og intensiv bruk kan føre til slitasjeskader, og være en trussel mot verneverdiene. Spesielt utsatt er våren med mange bløte partier og og mulig forstyrrelse for hekkende eller rastende fugl. Store grupper kan være en forstyrrende faktor for viktige rasteområder og eventuelt også for hekkende sjøfugl. Slike områder må hensyntas og vurderes å legge turen utenom.

Organiserte turer i området har erfaringsmessig stor tiltrekningskraft, og fylkeskommunen søker derfor om fritak for grensen på 50 deltagere.

Arrangementet skal foregå 14. mai, en perioden området potensielt kan være fuktig og utsatt for tråkk og påvirkning, men tiltaket vurderes å ha mindre påvirkning på verneverdiene da arrangementet er kortvarig, og sannsynligvis en rundtur.

Det er forvalters vurdering av fylkeskommunens guide har forståelse for potensielle utfordringer for verneverdiene. Det er også forvalters vurdering at én slik tur med over 50 deltagere i seg selv ikke nødvendigvis utgjør en trussel mot verneverdiene. Imidlertid skal forvaltningen vurdere samlet belastning, samt faren for presedens. I tillegg til at området er mye brukt som turområde, har Besøkscenter Færder nasjonalpark ulike typer arrangement og guidede turer i området, og også andre organisasjoner/foreninger søker om arrangement. Hver søknad vurderes derfor individuelt, også opp mot samlet belastning.

Søknaden skal også vurderes etter naturmangfoldlovens § 7, hvor det heter at prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforingelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende. Vestfold fylkeskommune vurderes å ha god forståelse for utfordringer knyttet til verneverdiene, og forståelse for sporløs ferdsel ved bruk av kompetent guide.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget her vurderes å være tilfredsstillende. Føre-var-prinsippet er vurdert, men ansees ivaretatt ved at det kun søkes om en enkelt-tur av kort varighet.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Samlet belastning på økosystemene er vurdert og alle arrangement må sees i sammenheng i tillegg til uorganisert aktivitet. Samlet belastning anses å være begrenset, da det kun søkes om en tur med begrenset varighet.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse

Det forventes liten eller ingen miljøforringelse, da ferdsel og bruk skal skje på en skånsom og sporløs måte. Det forventes at deltagere tar med eventuell søppel i retur.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Ivaretas ved at ferdsel legges til oppmerkede stier og utenom sårbare områder, og at det legges vekt på skånsom og sporløs ferdsel. Viktige rasteområder og eventuell hekkende sjøfugl må hensyntas. Arrangementet vil bli ledet av kompetent turguide som vurderes å ha forståelse for verneverdiene.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	4/2025	11.03.2025

Budsjettprioritering 2025

Forslag til vedtak

Styret vedtar rammen for tilskudd og tar prioriteringen til etterretning. Forvalter gis myndighet til å gjennomføre omsøkte tiltak og omprioritere innenfor rammene. Større omprioriteringer legges fram for styret. Det legges fram halvårsrapport for styret.

Prioriterte oppgaver i 2025:

1. Skjøtsel i henhold til tiltaksliste
2. Besøksstrategi/besøksforvaltning
3. Deltagelse i forskningsprosjekter, særlig fokus marine prosjekter
4. Samarbeid Besøkssenter Færder nasjonalpark

Bakgrunn

Søknad oversendt Miljødirektoratet 10.01.25 med styrets innstilling av møte 28.11.24, med noen justeringer (kostnadsvurderinger) samt nye behov.

Færder nasjonalparkstyre søkte midler for 2 455 001 kr, men ble innvilget kr 1 000 000 i tiltaksmidler og kr 100 000 i restaureringsmidler, samt 355 000 til Statens Naturoppsyn (SNO) for gjennomføring. Det betyr et samlet bevilgning til tiltak i Færder nasjonalpark på kr 1 455 000 kr for 2025.

I all hovedsak er pri 20 (se vedlegg) med kr 950 000 til «kartlegging og omfang av marine naturtyper» det som ikke er innvilget, men miljødirektoratet gir følgende begrunnelse:

«avvent – Kartlegging må være knyttet til konkrete tiltak, jf. Postomtalen. Vi kan ha en nærmere dialog om dette tiltaket og behov for spesifisering av behov. Vi ser også på

mulighetene for basiskartlegging også i vernet sjøareal, men dette er ikke klart på nåværende tidspunkt».

Tiltaket ble uteglemt i budsjettforslaget, er et tiltak som er søkt om de siste 3 årene, i fellesskap med Jomfruland og Ytre Hvaler nasjonalpark.

Statens Naturoppsyn

Pri nr. 1, 2, 4, 9, 11, 12, 15 og 21 er tiltak som er avtalt med Statens Naturoppsyn. Kostnader knyttet til tiltakene er oftest transport, evt. leie inn ekstra mannskap.

Av disse tiltakene er pri 1, 2, 11 og 12 forhåndsgodkjent, dvs. mulighet for tidlig utføring. Tiltak 1 og 2 er igangsatt og tiltak 11 og 12 er utført.

Pri 12 er fjerning av granplantasjefelt på Hvaløy, den ble uteglemt i første budsjettforslag. Det samme gjaldt Pri 21, tette dreneringsgrøfter på Mellom Bolæren.

Forvaltningsmyndighet

Øvrige tiltak har Færder nasjonalparkstyre ansvaret for. Nedenfor suppleres informasjon til noen av tiltakene.

Pri 5: Skilt i Færder nasjonalpark. Er oppdatering av gamle skilt, noe nye informasjonsskilt, samt budsjettert evt. skilt langs vei (ref. prosjekt og ST sak 29/2024) Med denne begrunnelse har posten blitt økt fra budsjettforslag og til søknad.

Pri 13: Re-etablering av strandtorn. Kostnadsrammen i søknaden ble økt fra budsjettforslaget og til endelig søknad. Flere kostnader framkom etter budsjettforslaget ble lagt fram.

Pri.	Post 1420.31 - tiltak i verneområde / navn tiltak	Status	Budsj forsl	Søknad	Innvilget beløp SNO	Forslag prioritering 2025	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Bekjempelse av mink	OK	40000	80000	80000		Lokalt SNO	Økte kostnader 2025 - behov for justering. Bruk av Sgtj.
2	Fjerning av fremmede arter på utvalgte øyer	OK	80000	80000	80000		Lokalt SNO	
3	Infopunkt hovedinnfallsport Østre Bolæren		100000	100000	0	90000	F	Oppdatere utstilling
4	Ferdsestiller Moutmarka		1	1	0		Lokalt SNO	
5	Skilt i Færder nasjonalpark		70000	100000	0	95000	F	Oppdatere, nye, evt. veiskilt
6	Trådløse gjerder i Moutmarka		5000	5000	0	5000	F	
7	Skjøtsel i Moutmarka		100000	100000	0	90000	F	Rynkerose, manuell skjøtsel
8	Slått og rydding på Bolærne		160000	150000	0	145000	F	MB venner og beiting
9	Engslått utvalgte øyer	OK	45000	45000	45000		Lokalt SNO	
10	Åpne gjengrodde arealer Masseløy		60000	60000	0	55000	F	Beiting og manuell skjøtsel
11	Fristille eiketrær Mellom-Bolæren	OK	25000	40000	40000		Lokalt SNO	Vurdering av kostnader, økt
12	Fjerne granplantasje Hvaløy	OK	NY	50000	50000		Lokalt SNO	NY vurdering etter styremøte
13	Re-etablering av strandtorn		75000	115000	0	110000	F	Endret kostnadsbilde
14	Store Færder rydde rundt kulturminne		15000	15000	0	10000	F	Store Færder, frivillige
15	Skjøtsel sandtimotei	OK	35000	35000	35000		Lokalt SNO	CR art på V. Bustein
16	Oppfølging av fremmede arter etter hogst		5000	5000	0	5000	F	
17	Kartlegge metode og resultat fjerne rynkerose		75000	75000	0	75000	F	Anbud: Case Sandø
18	Rydde marin forsøpling utvalgte øyer		50000	50000	0	40000	F	Skjærgårdstjenesten aktør
19	Tilrettelegging for fortøyning med småbåter		75000	75000	0	30000	F	Besøksforvaltning
20	Kartlegging av omfang og tilstand marine naturtype	Avvent	NY	950000	0	0	Et prosjekt YH/F/J har søkt flere år. HI har laget prosjekt-beskrivelse	Mdir: Kartlegging må være knyttet til konkrete tiltak, jf. postomtalen. Vi kan ha en nærmere dialog om dette tiltaket og behov for spesifisering av behov. Vi ser også på mulighetene for basiskartlegging også i vernet sjøareal, men dette er ikke klart på nåværende tidspunkt.

Pri.	Post 1420.31 - tiltak i verneområde / navn tiltak	Status	Budsj for	Søknad	Innvilget beløp SNO	Forslag prioritering 2025	Øk. ansvarlig	Kommentar
21	Tette dreneringsgrøft	OK	NY	25000	25000		Lokalt SNO	Vurdering på MB, ref. ny skjøtelsesplan. Bedre tilstand for fuktrevende vegetasjon
22	Restaurering av marine naturtyper		500000	300000	0	250000	F	Flyttet fra restaurere. Mdir ba Jomfruland samarb med FNP
	Samlet søknad			2455001	355000	1000000		
23	Samlet pott innvilget nasjonalparkstyret	OK			1000000		F	
	Samlet pott innvilget til SNO tiltak				355000			
	Samlet pott totalt innvilget				1355000			

	Post 1420.31 - restaureringstiltak	Budsjett	Søknad	Innvilget			
1	Restaurering av marine naturtyper		300000				Mdir flyttet til post 31 - tiltaksmidler (nr 22)
2	Hogst av plantet gran på Mellom Bolæren	100000	100000	100000			Utstyr og transport
	Sum innvilget			100000			

Tiltaksmidler Færder nasjonalpark 2025				Innvilget
Tiltak post 31				1000000
Tiltak post 31 restaurering				100000
Sum nasjonarkstyret				1100000
Sum tiltak SNO gjennomføre				355000
Sum tiltaksmidler i Færder nasjonalp 2025				1455000

Pri.	Post 1420.31 - tiltak i verneområde / navn tiltak	Status	Budsj for	Søknad	Innvilget beløp SNO	Forslag prioritering 2025	Øk. ansvarlig	Kommentar
------	---	--------	-----------	--------	---------------------	---------------------------	---------------	-----------

Post 1420.21 - Driftsmidler Færder nasjonalparkstyre	Budsjett	Søknad	innvilget
Driftsmidler	395000	395000	395000
Revidering forvaltn.plan og besøksstrategi	50000	60000	0
Sum søknad		455000	
Sum innvilget		395000	

Forslag til detaljbudsjett

Styrehonorar, reiser, møter	220000
Driftsoppgaver	80000
Kompetanseheving	15000
Kjøp av tjenester	50000
Styresamling til koster (YHNP/Kosterhavet)	20000
Bekledning	10000
Sum styrets drift	395000

Forslag til vedtak (se saksframlegg)

Styret vedtar rammen for tilskudd og tar prioriteringen til etterretning. Forvalter gis myndighet til å gjennomføre omsøkte tiltak og omprioritere innenfor rammene. Større omprioriteringer legges fram for styret. Det legges fram halvårsrapport for styret.

Arkivsaksnr: 2024/13667-0

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 27.02.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	5/2025	11.03.2025

Færder nasjonalpark - Østre Bolærne - svar søknad om fristilling av kanonstilling

Forslag til vedtak

Færder nasjonalparkstyre gir Tønsberg forsvarsforening tillatelse til tilbakeføring av militært anlegg til tidligere dokumentert utseende. Tillatelsen gis i henhold til verneforskriftens § 3, pkt. 1.3.b: Tilbakeføring av bygninger og anlegg til et tidligere dokumentert utseende. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder til 31.12.25
- Deponering av fjernet sement skal skje utenfor Færder nasjonalpark og på etablert/godkjent deponi
- Ved bruk av graver skal den være beltegående, og bruk av maskiner bør foregå på tørr mark
- Støy reduseres til et minimum
- Det gis tilbakemelding til forvaltningen når tiltakene er gjennomført, med bildedokumentasjon
- Søker er selv ansvarlig for å innhente eventuelle tillatelser etter annet lovverk

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

Tønsberg Forsvarsforening har vært engasjert i Bolærne fort siden 2011, og har etablert et museum, samt at de i 2023 fikk tillatelse til bruksendring av militært stridsanlegg øst på Østre Bolæren, og til bruksendring av deler av fjellanlegg. (Sak 2023/3466). Tønsberg forsvarsforening har åpent museum samt guiding for publikum i sommersesongen. Ifølge foreningen har mangfoldet av stillinger, bygninger, betongbunkere, kanonanlegg, nærforsvarsanlegg (BK) og kanoner høy kulturhistorisk og militærhistorisk verdi, i tillegg til at området har høy opplevelsesverdi.

Utdrag fra søknaden:

Fjerning av steinmasser foran BK stilling for å kunne vise denne frem for publikum. Se vedlagte kart og bilder.

Fjerning av betong ved inngang til historisk kanon anlegg for å kunne få tilgang til anlegg benyttet i april dagene 1940. Se vedlagte kart og bilder.

Riksantikvaren har flere ganger siden 2004 påpekt behovet for å sikre et representativt utvalg av forskjellige typer forsvarsanlegg fra den kalde krigen. Den endelige anbefalingen om vern av et utvalg kystartilleri anlegg ble levert til Forsvarsdepartementet i 2010. Den omfattet Bolærne fort, Herdla torpedobatteri og Meløyvær fort. Rapporten danner grunnlag for forskriftsfredning etter kulturminneloven. Bolærne fort er således i en særstilling da fortet i bortimot 100 år var Oslofjordens viktigste stridsanlegg. Mangfoldet av stillinger, bygninger, betongbunkere, kanon anlegg, nærforsvars anlegg (BK) og kanoner har en høy kulturhistorisk og militærhistorisk verdi. Området har høy opplevelses verdi.

Vi ber om tillatelse til å åpne BK stilling (bombekaster stilling) for å kunne vise denne frem for publikum ved våre utallige guider. Dette er planlagt gjort ved å fjerne steinmasser som i dag er plassert foran inngang. Ståldøren vil da kunne la seg åpne og vi vil kunne ta med publikum inn i denne installasjon. BK stillingen ligger helt inntil stien og så vidt innenfor nasjonalparkens grense. Grensemerke sees tydelig på vedlagte bilde. Vi ønsker å løse oppgaven ved å fjerne steinmasser foran inngang og legge disse på andre siden av stien, utenfor nasjonalparkens grense. Det er også her disse steinmassene kommer fra. Vi vil her komme til å måtte benytte traktor / gravemaskin, men disse vil i stor grad bli stående utenfor nasjonalpark grensen, på selve stien. Denne BK stillingen har stor historisk verdi da disse ble montert på et lite antall kystfort. Det bør også nevnes at denne konstruksjon ble utviklet av Vinghøg A/S på Nøtterøy og har således lokal tilknytning og historie. Ved ferdigstilling vil Bolærne fort være den eneste i Norge som har en slik BK stilling tilgjengelig for publikum og som er i operativ stand. Se vedlagte kartskisse og bilder. (fig. 1-4).

Fig. 1. BK plassering på kart

Fig. 2 Nasjonalparkgrense og BK stilling

Fig. 3. BK inngang

Fig. 4. BK toppluke

Vi ber om tillatelse til å åpne historisk kanon anlegg for å få tilgang til anlegg benyttet i april dagene 1940. Dette kanon anlegget var operativt frem til rundt 1970. Det var fire slike kanon anlegg på Bolærne fort.

9. og 10. april 1940 ble det avfyrt over 20 granater fra denne kanon. Til sammen med to andre tilsvarende kanoner på Bolærne ble det avfyrt over 60 granater som igjen forsinket tysk etterforsynings styrke med bortimot 3 døgn. Dette kanon anlegget er det eneste på Bolærne fort som er igjen og er i original forfatning.

Kanon anlegget består av åpen kanonstilling. I dag er selve kanonen fjernet. Det består av utvendige granitt trapper, gangveier og grunnmurer fra bygninger. Alt dette har tilknytning til et lite fjellanlegg 10 meter under kanonen. Dette fjellanlegget strekker seg fra inngang og ca 20 meter inn i fjellet. Dette ble benyttet til dekningsrom for kanonbetjeningen og som ammunisjonslager med ammunisjonsheis opp til kanonen. Det er dette fjell anlegget vi ønsker å få tilgang til.

Dette er tenkt utført ved å fjerne betongvegg som er murt opp ved inngang. Vi vil da komme inn til låsbar panserdør. Området rundt vil ikke bli berørt da det kun er fjellanlegget som har interesse.

Arbeidet vil i sin helhet bli utført med håndholdt diamant verktøy utstyr. Det er uansett ikke mulighet til å komme frem med noe slags motorisert kjøretøy. All virksomhet vil foregå på tidligere opparbeidede gangveier og omliggende vegetasjon vil ikke bli berørt.

Ut skjært betong vil bli fjernet.

Det er svært få kanon anlegg i Norge som ble avfyrt i 1940 og som i dag er i original forfatning. Dette er en av de få som er igjen og bør taes vare på for ettertiden. Legger ved kartskisse og bilder. (fig. 4, 5, 6, 7, 8).

Fig 4. Kanonanlegg vist på kart

Fig. 5. Bilde kanonanlegg

Fig. 6 kanon 2 standplass

a)

b)

Fig. 6. Kanon 2 trapp a)

b)

Fig. 7. Kanon 2 forlegning

Fig 8. Kanon 2 inngang

Håper Nasjonalparken ser positivt på disse to prosjektene. Vi i Tønsberg Forsvarsforening har siden 2011 vært engasjert på Bolærne for å vise Oslofjordens viktigste stridsanlegg frem for publikum med stor støtte fra Forsvaret, Fylket og Færder kommune. Bolærne fort har meget høy opplevelsesverdi for alle som gjester øya. Hvis ønske om en befaring med orientering om tiltakene, -kan dette la seg gjøre på kort varsel.

Grunnlaget for avgjørelsen

Søknaden er vurdert i samsvar med verneforskriften for Færder nasjonalpark. Færder nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Færder nasjonalpark.

Verneforskriftens § 3: I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Færder nasjonalpark er vernet mot inngrep av enhver art i § 3, pkt. 1.1. Oppstillingen i pkt 1.1 er likevel ikke til hinder for:

§ 3, pkt 1.3: **Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:**

1.3.a: Ombygging og mindre utvidelser samt bruksendring av eksisterende bygninger.

1.3.b: Tilbakeføring av bygninger og anlegg til et tidligere dokumentert utseende.

Søknaden vil derfor bli vurdert etter § 3, pkt. 1.3.b.

I henhold til naturmangfoldlovens § 7 skal de miljøretslige prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på (utdrag):

- Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser

*- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, **herunder kulturminnene på land og i sjø***

- Et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper, herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder

- Viktige naturtyper som kystfuruskog, rik sumpskog og edelløvskog, strandenger og strandsumper på østre del av Sandø og Mellom Bolæren

- En lite påvirket kystskog på Vestre Bolæren, som viser en stor grad av variasjon i utforming og artssammensetning

- Leveområder for flere truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters

Allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv, med liten grad av teknisk tilrettelegging

Tønsberg Forsvarsforening søker om to tiltak:

1. Fjerning av steinmasser foran BK stilling for å kunne vise denne fram for publikum.
2. Fjerning av betong ved inngang til historisk kanon anlegg for å kunne få tilgang til anlegg benyttet i april dagene 1940.

Tiltakene innebærer tilbakeføring av fasader, dvs. henholdsvis fjerning av steinmasser foran bombekasterstilling (BK) og fjerning av betongvegg som er murt opp ved inngang til kanonanlegg. Foreningen viser til at begge tiltakene har stor militærhistorisk verdi.

Tiltak 1 – Bombekasterstilling (BK)

Fjerning av steinmasse foran bombekasterstilling krever bruk av maskinelt utstyr. Deler av adkomstvei ligger i Færder nasjonalpark, og videre på sti/gangvei som ligger i grensen på nasjonalparken. Veien er smal, og kjøring kan føre til kjørespor og noe brekkasje på vegetasjon. Langs veien er det i artsdatabanken registrert åkermåne (NT) og alm (EN). I området rundt bombekasterstilling hvor stein skal fjernes er det ikke registrert sårbare arter. Flytting av steinmasser foran bombekaster kan føre til noe brekkasje på vegetasjon, men vurderes samlet til å ha mindre påvirkning på verneverdiene.

Arbeidet bør utføres på et tidspunkt hvor det er minst mulig fuktighet i bakken (tørr mark) for å minimere faren for kjørespor, og ved bruk av graver bør den være beltegående. Ved kjøring til BK stilling må vegetasjon på sidene av veien hensyntas, slik at ikke almetre eller annen vegetasjon skades.

Det vurderes at omsøkt bruk maskiner ikke vil utgjøre nevneverdig trussel mot verneverdiene, såfremt eksisterende infrastruktur og tillatte veier benyttes, se figur 1, og at eventuelle maskiner er av en slik størrelse og utforming som setter minst mulig avtrykk.

Tiltaket 1 krever ikke dispensasjon etter § 3, pkt. 6 forbud mot motorferdsel, tiltaket vurderes å komme inn under § 3, punkt 6.3 d: *Motorferdsel på veier i sone A og C som er godkjent for dette i forvaltningsplanen, er tillatt. (Ref. vedlegg 5: Skiltinfolan, temakart brukerinteressser og tabelloversikt friluftslivstiltak).*

Tiltak 2 – Fjerning av betong ved inngang til kanon 2

Tiltaket innebærer at betongvegg foran inngang skal fjernes. Det er kun adkomst til denne inngangen via trapper, og til denne via eksisterende sti/vei ved toppen. Det vil bli benyttet håndholdt utstyr. Søker skriver videre at utskjært betong vil bli fjernet.

Det er ikke registrert sårbare arter ved tiltaksområdet. Adkomst skal skje via eksisterende trapp og gammel sti i terreng. Området syd for tiltaksområdet er registrert som den sårbare naturtypen Boreal hei (VU). Det vurderes at påvirkningen på verneverdien ikke er nevneverdig, da alt arbeid skal utføres manuelt og det ikke er bruk av motorisert kjøretøy i den sårbare naturtypen. Støy fra arbeid kan i noen grad virke forstyrrende for fugleliv og friluftsliv, men forstyrrelsen vurderes som akseptabel, da den vil være relativt kortvarig. Det anbefales imidlertid å utføre tiltaket på et tidspunkt hvor støy vil være minst mulig forstyrrende. All utskjært betong vil kunne utgjøre en trussel for verneverdiene ved deponering i verneområdet. All betong må derfor fraktes ut av området og deponeres på etablert deponi.

Gjennomføring av begge tiltak vil kunne øke attraksjonsverdien ved det historiske forsvarsanlegget på Østre Bolæren. Økt attraktivitet vil kunne føre til økt besøk og dermed økt, samlet belastning på naturverdiene.

Det vurderes imidlertid at tiltakshaver har forståelse for verneverdiene og inneforstått med at guiding må foregå på etablert infrastruktur og stier.

Forvaltningen anbefaler at foreningens guider informerer om at guidingen foregår i Færder nasjonalpark, og at naturverdier må hensyntas.

Det bør generelt utvises aktsomhet ved all aktivitet i Færder nasjonalpark.

En del av formålet til Færder nasjonalpark er også å ta vare på kulturminner på land og i sjø. Tiltakshaver skriver i sin søknad at tiltakene har stor militærhistorisk verdi, og at kanonstilling 2 er i særklasse ved å være et anlegg som faktisk ble benyttet under andre verdenskrig og som er i original forfatning. I tillegg er det et av de få som er igjen og som dermed bør ivaretas.

Nasjonalparkforvaltningen forutsetter at søker innhenter eventuelt andre tillatelser, fra grunneier, kommune og evt. kulturminnemyndigheter.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapen om området og tiltakets påvirkning vurderes godt nok opplyst. Øya har mange naturkvaliteter og et stort naturmangfold og inngår i Færder nasjonalpark. Arten åkermåne (NT) og alm (VU) er registrert i nærheten av tiltak 1, men påvirkningen vurderes som liten. Den rødlistede naturtyper Boreal hei (VU) er registrert tett ved tiltak 2 men vurderes ikke å komme i konflikt. Tiltaket vurderes godt beskrevet.

§ 9 – Føre-var-prinsippet. Kunnskapsgrunnlaget ansees ivaretatt, og føre-var-prinsippet kommer i liten grad til anvendelse. Det er imidlertid vurdert, og med en oppfordring til tiltakshaver om å utvise generell aktsomhet i forhold til både eventuell forstyrrelse mht støy og til eventuell brekkasje på nærliggende vegetasjon.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning. Tiltaket vurderes å være av mindre omfang, og i liten grad virke forstyrrende eller ødeleggende for økosystemene. Det er ikke kjent med andre tiltak som kan påvirke naturverdiene i samme område og den samlede belastning vurderes derfor som liten. Økt aktivitet som følge av tiltaket, vil benytte eksisterende infrastruktur.

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Tiltaket vurderes ikke å vesentlig forringe naturverdier. I den grad det blir påviselige kjørespor ved noen av tiltakene, plikter tiltakshaver å utbedre disse

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Tiltakshaver oppfordres til å benytte utstyr som setter minst mulig avtrykk, og som virker minst mulig forstyrrende på omgivelsene.

Konklusjon

Færder nasjonalparkstyre gir Tønsberg forsvarsforening tillatelse til tilbakeføring av militært anlegg til tidligere dokumentert utseende. Tillatelsen gis i henhold til verneforskriftens § 3, pkt. 1.3.b: Tilbakeføring av bygninger og anlegg til et tidligere dokumentert utseende. Støy reduseres så langt det er mulig. Tillatelsen gis med vilkår.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Kopi:

Færder kommune, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Vestfold fylkeskommune, Forum for Natur og Friluftsliv

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	6/2025	11.03.2025

Info fra sekretariatet

Møtevirksomhet - samarbeidsprosjekter

Færder kommune – arbeidsgruppe samfunnsdel	10/1
Færder kommune, Oslofjordens Friluftsråd, SF / UKL	13/1
Transportører/event/guiding - båt	15/1
Skjærgårdskvinnene	23/1 og 24/2
Besøkssenter Færder nasjonalpark	29/1
Mellom Bolærens venner (arrangement 1.6)	30/1
Loggen kystlag/BSFNP/Ilene	30/1
Marine forvaltere (digitalt)	5/2
Tine Røisbæk – Kajakkpadling.no AS	6/2
Færder kommune – strategisk plan for kultur, idrett, friluftsl.	24/2
Færder kommune – friluftslivstiltak/tilrettelegging	25/2
Knutepunktmøte (nettverk)	5/3
Styreleder og forvalter – møte Tønsbergs Blad	5/3
Styremøte Besøkssenter Færder nasjonalpark	12/3
Fulehuks venner	13/3
FK/VFK/Tbg kommune/OF – skilting langs vei	18/3
Befaring m/statsforvalter T. Rønningen og ledergruppa	28/4

Seminar/samling

UKL skjøtselsseminar	14/3
Marine forvaltere samling, Jomfruland	27/3
Forvaltersamling hos Miljødirektoratet, Trondheim	8-10/4
Styresamling Kosterhavet	22.-23./5

Igangsatte skjøtselsprosjekter (tidlig godkjenning fra Mdir)

- Fjerning av rynkerose på utvalgte øyer SNO
- Fristilling av eiketrær på Mellom Bolæren SNO/Skjærgårdstjenesten
- Uttak av granplantasje på Hvaløy SNO/Skjærgårdstjenesten

Befaringer

Moutmarka m/Færder får – beiteplan 2025

Moutmarka m/Kirkens Bymisjon – fjerne rynkerose /rydding

Annet

Budsjett og planlegging av tiltak

Revidering besøksstrategi

Infopunkt Østre Bolæren

5 delegerte saker

1 styresak

Forslag til vedtak

Styret tok informasjon til orientering.

ST 7/2025 Eventuelt